

A MAGYARORSZÁGI REFORMÁTUS EGYHÁZ
HIT- ÉS ERKÖLCSTAN KERETTANTERVE

KÖNYVEK A MAGYAR
REFORMÁTUS NEVELÉSRŐL 4.

A MAGYARORSZÁGI REFORMÁTUS EGYHÁZ HIT- ÉS ERKÖLCSTAN KERETTANTERVE

I. kötet

1-8. évfolyam

Református Pedagógiai Intézet
Budapest, 2012

© Református Pedagógiai Intézet
ISSN 2063-5575

ISBN 978-963-9700-84-0

1. kötet: ISBN 978-963-9700-84-0

2. kötet: ISBN 978-963-9700-85-7

Kolligátum (1-2. kötet): ISBN 978-963-9700-86-4

A Magyarországi Református Egyház Zsinatának Zs. - 243. és 244/2012.11.16.
határozata szerint elfogadott kerettanterv.

Szerkesztette:
Dr. Jakab-Szászi Andrea

A Kiadó külön is köszönetet mond szakmai közreműködésükért a következőknek:

Bárdos Péterné, Bukáné Zakar Zsuzsanna, Csüllög Ferenc, Dr. Bodó Sára,
Dr. Kun Mária, Dr. Németh Dávid, Kustár Gábor, Loránt Gáborné, Szabó Péter
és mindazoknak, akik véleményezték a tantervi munkaanyagot.

Kiadja a Református Pedagógiai Intézet (RPI)

4026 Debrecen, Fűvészkert u. 4.

www.refpedi.hu

Felelős kiadó:

Márkus Gábor

Elérhetőségek:

Postacím: 1146 Budapest, Abonyi utca 21.

Tel./Fax: 06-1-351-9842

E-mail: rpi@reformatus.hu

Tervezés és tördelés:

Tibographia Stúdió

Tel.: 06-1-250-3564

Nyomdai munkák:

Multiszolg Bt., Vác

TARTALOMJEGYZÉK

Kód	Cím	Oldal
A	P1.0 PEDAGÓGIAI KONCEPCIÓ	7
	1. Időkeretek	8
	2. Struktúra	8
	3. Célkitűzés és alapelvek	10
	4. A kerettanterv elméleti megalapozása	13
	5. Kapcsolódások	17
	6. A kapcsolódó taneszközrendszer jellemzői	19
	7. Módszertani jellemzők	20
	8. Az értékelés jellemzői	20
B	T0.0 AZ 1-8 ÉVFOLYAMOK TÉMÁI	22
	T1.0 Az 1. évfolyam témái	23
	T2.0 A 2. évfolyam témái	25
	T3.0 A 3. évfolyam témái	27
	T4.0 A 4. évfolyam témái	29
	T5.0 Az 5. évfolyam témái	31
	T6.0 A 6. évfolyam témái	33
	T7.0 A 7. évfolyam témái	35
	T8.0 A 8. évfolyam témái	37
C	T0.0 ÉVEKRE LEBONTOTT JAVASOLT TANANYAGFELOSZTÁS A GYÜLEKEZETI- ÉS ISKOLAI HITTANOKTATÁS SZÁMÁRA	39
	T1.1 1. évfolyam: Isten tenyerén	40
	T2.1 2. évfolyam: Istennel az úton	42
	T3.1 3. évfolyam: A szabadító Isten szeretetében	45
	T4.1 4. évfolyam: Isten uralma alatt	48
	T5.1 5. évfolyam: Istennel a döntéseinkben	51
	T6.1 6. évfolyam: Isten világosságában	54

T7.1	7. évfolyam: Isten vonzásában	58
T8.1	8. évfolyam: Isten Igéjének a tükrében	62
D	S0.0 KONCENTRIKUS KÖRÖK RÖVID LEÍRÁSA	65
	Isten utat mutat a mindennapokban	
S1.1	• Élethelyzetek, etikai kérdések	66
S1.2	• Önismeret	73
	Isten szól hozzánk	
S2.1	• A Szentírással való naponkénti élésre nevelés	76
S2.2	• Imádságos lelkületre nevelés	79
	Isten közösséget formál	
S3.1	• Közösségépítés	82
	Református keresztyénnek lenni	
S4.1	• Református öntudatra nevelés, egyházismereti alapok	87
E	Z0.0 FÜGGELÉK	94
Z1.1	Az MRE zsinatának 243/2012.11.16 számú határozata az új református hittanoktatási szabályrendelet tárgyában	95
Z1.2	Az MRE zsinatának 244/2012.11.16 számú határozata az új református hittanoktatási kerettanterv bevezetése tárgyában	98

MRE HIT- ÉS ERKÖLCSTAN KERETTANTERV AZ 1-8. ÉVFOLYAMOK SZÁMÁRA

PEDAGÓGIAI KONCEPCIÓ

Az általános iskola 1-8 évfolyamai számára készült hit- és erkölcsstan (továbbiakban: hittanoktatás) kerettanterv kiindulópontja az MRE katechézisének sokszínűsége, éppen ezért a tervezés során figyelembe veszi a gyülekezeti- és iskolai hittanoktatás sajátosságait is. Az MRE hit- és erkölcsstan kerettantervének törvényi alapja a 2007. évi II. törvény „A református hittanoktatásról” (hatályba lépése 2007. szept. 1.); valamint a 137/2011.12.07. Zsinati Tanács szabályrendelete a „Hittanoktatási támogatás igénylésének és elszámolásának rendjéről”.

1. IDŐKERETEK

Az időkereteket a 137/2011.12.07. ZS. T. szabályrendelet 4.§ (1,4) határozza meg.

Az állami/önkormányzati általános iskolákban, illetve a hittanoktatásra vonatkozó illetékes egyházközség termeiben gyülekezeti hittanoktatás történik, amely általában heti egy tanóra esetén a tanévben 35 tanórával tervez.

Az egyházi és alapítványi oktatási intézményekben iskolai hit- és erkölcsan oktatás történik, ahol heti két tanóra esetén a tanévet illetően 70 órás beosztással számolunk.

2. STRUKTÚRA

A tanórák egymáshoz való kapcsolódása projekt jellegű, ahol a vezérfonalat a bibliai történetek adják. Ezek kibontásaként jelennek meg olyan kapcsolódó témák (etikai kérdések, élethelyzetek stb.), melyek a gyermekek életvalóságát figyelembe véve hidat jelentenek a gyermekek világa és Isten Igéje között.

A koncepció **lineárisan** és **koncentrikus körökben** is tervez. A linearitást mutatja az, hogy minden tanévnek van egy címe, központi témája és hívószava, ami az adott tanév fő vonalát mutatja.

ÉV	CÍM	SZIMBÓLUM	VEZÉRFONAL
1.	Isten tenyerén	Kéz (fészket formáló)	Isten szeretetének lényege: az elfogadottság élménye.
2.	Istennel az úton	Kis kéz a nagyban	Isten vezetést kínál nekünk.
3.	A szabadító Isten szeretetében	Repülő madár	Isten szeretete szabaddá tesz.
4.	Isten uralma alatt	Korona	Isten uralma segíti az életünket.
5.	Istennel a döntéseinkben	Útjelző tábla	Isten támogat a döntéshelyzetekben.
6.	Isten világosságában	Nap	Isten világossága beragyogja az életünket.
7.	Isten vonzásában	Nyitott kapu	Isten magához hív bennünket. Ugyanakkor küld egymás felé.
8.	Isten Igéjének a tükrében	Tükör	Isten Igéjének tükrébe nézve felismerhetjük valóságos önmagunkat.

Minden év anyagának része 6 koncentrikus kör, mely korosztályközpontúan segíti Isten Igéjének és a tanulók életvalóságának egymásra találását. Ezek a koncentrikus körök témakörökként találhatók meg az évenkénti tantervi lebontásban.

TÉMAKÖR	AMIT TARTALMAZ
Bibliai történetek	Ószövetségi és újszövetségi bibliai történetek
Isten utat mutat a mindennapokban	Olyan témák, melyek az <i>önismeret</i> , illetve <i>etikai kérdések, élethelyzetek</i> körébe tartoznak. Ezek a témák mindig a tanévben tanult bibliai történetekhez kapcsolódnak. Így adnak kiindulópontot a közös gondolkodáshoz és segítik a gyermekek gondolkodásmódját abban, hogy megértsék: Isten Igéjének üzenete van a mindennapokra is.
Isten szól hozzánk	A hívő ember életének szerves része az írott Ige, a Szentírás olvasása. Ez a témakör a <i>Szentírás világába</i> kívánja bevezetni a tanulókat és a naponként Igeolvasásra, Isten életünkre szóló üzenetének keresésére és megértésére buzdít. A kör másik részterülete az imádságos lelkület segítése és az imádságos szemléletmód formálása.
Isten közösséget formál	Jézus Krisztus tanítványai nem légyeres térben élnek a mindennapjaikat. Kisebb és nagyobb közösségekben élnek, ahol meg kell tanulniuk az egymással való élés alapszabályait is. Az ide tartozó témák a <i>közösségépítés, közösségben való élés</i> keresztyén modelljeit kívánják fölmutatni.
Református keresztyénnek lenni	A témakör <i>református gyökereinket, gyülekezeteink világát és a magyar református keresztyén identitás</i> jellegzetességeit veszi sorra. Ennek érdekében évente találkozhatunk olyan, a tanult történetekhez kapcsolódó témákkal, melyek a református gyülekezetek világába vezetnek be a gyermekeket, megismertetik a tanulókat a reformátori alapelvekkel. 5. osztálytól, az adott év világtörténelem és magyar történelem tananyagához illeszkedve egyháztörténelmi személyiségekkel is találkozhatnak a tanulók, akiktől megtanulhatják, hogy mit jelent egy-egy korban keresztyénnek lenni.
Ünnepeljünk együtt!	Közös ünneplésre hív a témakör, melynek része az egyházi év ünnepeinek, kapcsolódó bibliai történetek bemutatása, valamint az ünnep szent időként való megélésére nevelés is.

Az évenkénti felosztásban ezek a koncentrikus körök azt a sorrendet mutatják, ahogyan az év során (és a tankönyvben is) egymás után következnek. Az „*Ünnepeljünk együtt!*” témakör mindig a legvégén szerepel, mely témák az adott ünnepkörhöz kapcsolódóan a megfelelő időben tanítandóak.

Szintén az évenkénti felosztás része az óraszám javaslat. A lehetőségekhez mérten mind a gyülekezeti, mind az iskolai hittanoktatás éves óraszama tartalmaz órakeretet az összefoglalásra, számonkérésre, néhány órát a helyi sajátosságok alapján szabad felhasználásra. Sőt, több esetben a katechéta maga dönthet arról, hogy bizonyos témákat milyen óraszámokban kíván elmélyíteni. Kevesebb óra felhasználása esetén a fennmaradt óraszám átcsoportosítható.

3. CÉLKITŰZÉS ÉS ALAPELVEK

Célkitűzésében, gondolatrendszerében a kerettanterv és a pedagógiai koncepció kiindulópontjának tekinti:

- Isten Igéjét, a Szentírást, mint a keresztyén ember életének vezérfonalát;
- Az MRE hitvallási iratait (Heidelbergi Káté és a II. Helvét Hitvallás);
- Az MRE középtávú nevelési-oktatási tervét;
- Az MRE hitéleti szokásrendszereinek gyakorlatait.

3.1. A KERETTANTERV BIBLIKUS ALAPELVEI:

- A Szentháromság Isten Jézus Krisztusban kegyelméből magához hívja a Tőle eltávolodott bűnös embert.
- A bűnös ember Isten Szentlelkének megszólítása és hit által hallhatja meg, értheti meg Isten szavát, élheti meg Isten neki adott kegyelmét.
- A Szentírást Isten Igéje és a keresztyén ember életének vezérfonala.
- Jézus Krisztus tanítványságra hívja napjaink emberét is. A tanítványi lét megélése az egész életútra érvényes és igaz.
- A tanítvány szeretetkapcsolatban él Istennel, Aki személyesen elhívta őt. Életvitelében Krisztust követi és kijelölt feladatát teljesíti a világban.
- A tanítványok közössége a keresztyén egyház, hitük együttes megélésének legfontosabb területe a gyülekezet.

3.2. A KERETTANTERV VALLÁSPEDAGÓGIAI ALAPELVEI:

- A tanulói komplex személyiség fejlesztése, melynek része a kognitív, érzelmi formálás és a cselekvésre buzdítás.
- A teljes személyiség aktivizálása a belső motiváció felkeltése és ébren tartása által.
- Célkitűzésrendszere és ajánlásai az élményt adó, személyiséget formáló, hitet ébresztő, a tanulók Isten általi megszólítotttság tudatát erősítő hittanórákat támogatják.
- A tananyagok kiválasztása és annak megvalósítása során figyelembe veszi az egyes korosztályok tipikus és vélhető életkori sajátosságait és lehetséges élet-

helyzeteit. Ennek megfelelően nem törekszik minden bibliai történet megtanítására. Valamint lehetőséget kíván adni a tanulók és tanulócsoportok egyéni sajátosságai szerinti differenciálásra.

- Módszertanában javasolt a korosztályszerű és változatos pedagógiai módszerek és igényes taneszközök használata.
- Az aktív, cselekvő hit megélésére való buzdítás a diákok különböző élethelyzeteiben.
- Fontosnak tartja a keresztyén nevelés három alappillérét (keresztyén család, keresztyén gyülekezet, keresztyén iskola), de számol azzal a szociológiai sajátossággal, hogy a tanulók egy része nem hitben élő családban nő föl, ill. nincsenek rendszeres gyülekezeti kapcsolódásai. Ennek ellensúlyozására fontosnak tartja a gyülekezetéről és a hitéleti szokásrendszerről alapvető ismeretek átadását, ill. azok beépülését.

3.3. A KERETTANTERV CÉLRENDSZERE

A hit- és erkölcsstan oktatás célja Jézus Krisztus missziói parancsából (Mt 28,18-20) adódóan a tanítvánnyá tétel, azaz a tanítványi létre való nevelés, a tanítványi lét megélésének segítése és áldásközvetítés. Tisztában vagyunk azonban azzal, hogy a kerettanterv lehetőségei ezen a téren korlátozottak.

Egyrészt azért, mert a hit a Szentháromság Isten ajándéka az ember számára.

Másrészt a keresztyén nevelés napjainkban is hármass pilléren nyugszik, melyek:

- a keresztyén család,
- a keresztyén gyülekezet,
- a keresztyén iskola.

*„E három közösség nemcsak nem veszi át egymás funkcióit, de az első kettő nélkül a harmadik nem igazán életképes”*¹ Természetesen a keresztyén nevelés mindig egy társadalmi közegben történik, így jelen kerettanterv sem feledkezik meg erről, és nemzeti értékeink megőrzését és közvetítését fontosnak tartja.

Mindezeket figyelembe véve a gyülekezeti- és iskolai hittanoktatás komplex célrendszerrel tervez, melynek az értelmi (kognitív) és az érzelmi nevelés mellett része a hit megélésére (cselekvésre) buzdítás is.

¹ Dr. Szűcs Ferenc: A keresztyén nevelés-oktatás igei megalapozása. In: Református Oktatási Stratégia, A Magyarországi Református Egyház közép- és középtávú oktatási-nevelési terve (tervezet). Református Pedagógiai és Katechetikai Füzetek 11. RPI, Budapest, 2008. 43. oldal

KOGNITÍV CÉLOK	ÉRZELMI NEVELÉS	CSELEKEDTETÉS
Alapvető ismeretek átadása a Szentháromság Istentől, Isten és az ember szeretetkapcsolatáról	A bizalom és a szeretet tapasztalati élménye	Az Istennel való kapcsolat gyakorlati elemei (imádság, bibliaolvasás, hétköznapi élet)
Jézus Krisztus váltásmunkájának megismertetése	Az adás és elfogadás érzelmi háttérének megtapasztalása	Az adás és elfogadás keresztyén gyakorlata és következményei
A tanítványi lét és kegyességi élet elemei (imádság, bibliaolvasás, istentisztelet)	Az elköteleződés és a felelősségvállalás élményvilága	Életkorhoz és élethelyzetekhez kapcsolódó döntések meghozatalának lehetőségei és korosztályhoz alkalmazkodó diakóniai tevékenység
A Szentírás kortörténeti háttere	A Szentíráshoz való pozitív érzelmi kötődés kialakítása	A Szentírás mindennapi használatának módjai
Az egyház története, jelene és szokásrendszerei	A régi korok tiszteletének élményvilága; a személyes meggyőződés felvállalásának és bátorságának a megtapasztalása	Hagyománytisztelet; Hitvallási helyzetek felismerése
Református alapfogalmak, alapelvek és a református egyházközösségek alapvető sajátosságai	A közösségi lét érzelmi háttere	Az Isten népéhez való tartozás vállalása és gyakorlása
Az élhető és egészséges család modelljei	A családhoz tartozás érzelmi háttere és tudatosítása	A családi szerepek és helyzetek tudatos megélése
Keresztyén megküzdési stratégiák	A konfliktusok indulati világa	Konfliktuskezelési stratégiák
Nemzeti értékeink	Hazaszeretetre nevelés	Nemzeti értékeink, ünnepeink tisztelete, az aktív állampolgárság korosztályi szintű megélése

4. A KERETTANTERV ELMÉLETI MEGALAPOZÁSA

4.1. A KATECHÉTA SZEMÉLYE

A katechéta olyan hitben élő, református hitvalló keresztyén ember, aki hivatását Istentől kapott küldetésnek tekinti. Tisztában van azzal, hogy a hit a Szentháromság Isten ajándéka, melynek ébresztgetésében és megélésének lehetőségeiben ő maga is Isten eszköze lehet. Isten kegyelme által válhat alkalmassá arra, hogy a tanítványi lét jó példája legyen.

Szakmailag kompetens személy, fejlődés-lélektani, pedagógiai, szakdidaktikai és módszertani felkészültséggel. Tisztában van református alapelveinkkel, melyeknek szellemiségében tanít. Együttműködik azokkal, akikkel munkatársi kapcsolatban van (lelkipásztor, igazgató, tanárok, stb.). Segíti a tanulók református egyházhoz való kapcsolódását.

Mint Jézus Krisztus elhívott tanítványa, a testvéri kapcsolat kialakítására törekszik a hittanoktatás során is. Vonzó és élhető példát mutatva a komplex személyiség fejlődésére és a tanítványi lét megélésére segíti diákjait.

A katechétának szolgálata során:

- szüntelenül rá kell mutatnia a megváltásra, mint a Krisztus által hozott örömhírré;
- oda kell figyelnie az általa vezetettek (korosztályi sajátosságok, egyéni háttér, azonosságok, különbözőségek, élethelyzetek, stb.) azért, hogy hozzásegítse őket a Szentháromság Istennel való találkozáshoz, saját tanítványi identitásuk megtalálásához és megéléséhez, illetve a gyülekezeti közösségbe való bekapcsolódáshoz;
- törekednie kell a folyamatos szakmai fejlődésre.

Az általa közvetített ismeretek elsajátítására, belsővé válására és cselekvésben való megnyilvánulására törekszik. A korszerű és élményt adó hittanórákhoz rendelkezésére álló korszerű eszközöket használ, módszertanában a kreativitásra és életszerűsége törekszik.

4.2. A CÉLCSOPORT

A kerettanterv első része a 1-8. osztályos (6/7 – 14/15 éves) gyermekeket tartja célcsoportjának. A gyermekekre a Szentírás tanítása szerint mint Isten ajándékaira tekint. Teremtettségi mivoltuknál fogva természetesen tartoznak bele abba a közösségbe, amelybe Jézus Krisztus hívja tanítványait. Korosztályi adottságaiknál fogva még nem képesek a tudatosan, teljes felelősséggel meghozott döntések felvállalására, ezért a keresztség sákramentumához kapcsolódva őket tanítani és nevelni kell. A katechézisben kiemelten kell figyelembe venni a gyermekek tipikus és egyéni életkori és fejlődési sajátosságait. Az 1-8. osztályos tanulók fejlődés-lélektana és vallási szocializációja több belső egységet különböztet meg.

- 6-9/10 éves kor (iskoláskor első szakasza)
- 9-11/12 éves kor (iskoláskor második szakasza)
- 11-14/15 éves kor (serdülőkor első szakasza, prepubertás)

a. Értelmi nevelés:

6-9/10 éves kor

- Az iskoláskor első szakaszában a gyermek gondolkodása konkrét és kevésbé egocentrikus, egyre jobban képes a decentrációra. Értelmezése egydimenziós, az absztrakciókat még csak részlegesen tudja értelmezni. Az elvont fogalmak használata csak részleges és lépcsőzetes lehet. *(Különösen figyelembe kell ezt venni az elvont teológiai fogalmak és a példázatok tanításában.)*
- Vallási szocializációjában jellemző rá a bibliai történetek szó szerinti értelmezése és az antropomorfizmus. A történeteket, bibliai igazságokat nem egy elvont síkon, hanem szó szerint érti. Az Istenről való gondolkodásmódja emberarcú.
- Fogalmi készlete ekkor van kialakulóban. Mivel a Szentírás történetei egy távoli időhöz és kultúrához kapcsolódnak, a fogalmak és szituációk részben ismeretlenek lehetnek a számára.

9-11/12 éves kor

- Az iskoláskor második szakaszában megjelenik a decentrálás képessége. A valóság minél tágabb tartományait szeretné megismerni. A megismerés útjaiban a realitás fontos szempont lesz.
- Antropomorf istenképe egyre árnyaltabbá válik, megjelenik a bíró és a király istenkép, valamint a bibliai történetek reális megközelítése.

11-14/15 éves kor

- A korai serdülőkorban a gyermek gondolkodását egyre jobban meghatározza a kortárs kapcsolatok jelentősége. Csökken az önmagáért való ismeretszerzés iránti motiváció, és egyre erősebben jelenik meg a kritikus gondolkodás képessége. Vallási szocializációjában egyre hangsúlyosabbá válnak az absztrakciók, de hétköznapi életében a kritikai hozzáállás ezen a téren is érvényesül.

b. Az érzelmi nevelés során figyelembe kell vennünk a következőket:

6-9/10 éves kor

- A korai iskoláskorban elcsitulnak a viharos ösztöntendenciák, és érzelmvilágában is törekszik a felnőtt világ elvárásainak megfelelni. A család, mint az érzelmek legfontosabb biztosítója továbbra is döntő jelentőségű a számára, de már képes elfogadni a pedagógusok és a kortársak érzelmi megnyilvánulásait.

A megterhelő érzelmekkel nem tud egyedül megküzdni. Ekkor ebben az esetben hajlamos a büntudat túlzott érzésére.

- A gyermekkor meghatározó érzelmei: a szeretet, a biztonság, a bizalom, a félelem, amelyeket mindig szem előtt kell tartanunk az Istenről való beszéd során. Az istenkép formálódása e korosztály esetében a szülővel, tanárokkal, tekintélyszemélyekkel való kapcsolathoz kötődik. A katechéta által verbális és non-verbális eszközökkel kommunikált istenkép is befolyásoló.

9-11/12 éves kor

- Az iskoláskor második szakaszában a kortársak hatása megerősödik, ami az érzelmek megélését is árnyalja. A gyermekeknek továbbra is szükségük van a felnőtt pedagógus, katechéta, szülő támogatása az érzelmek kezelésében és arra, hogy megfelelő konfliktuskezelési stratégiákat ismerjenek meg.
- A katechézis megfelelő módszerének kiválasztásakor a kapcsolati kötődéseket is szem előtt kell tartani.

11-14/15 éves kor

- A serdülőkorban felborul az érzelmi egyensúly, a korábban elfogadott értékek megítélése érzelmileg is labilissá válik. A serdülő keresi identitását, és ennek első lépcsői erős kritikái viszonyulásokat eredményeznek.
- A kor központi krízise az identitás keresésében nyilvánul meg, ami közben akár szélsőségeket is megélhet. Miközben a fiatal önmaga határait keresi és feszegeti, megéli a tagadás és odaadás kettősségét. Fő kérdése a „Ki vagyok én?”, melyet úgy próbál megválaszolni, hogy azonosul bizonyos csoportokkal, szerepekkel, illetve megtagadja azokat. Az azonosulás és tagadás során körvonalazódik és folyamatosan épül be egy értékrendszer a személyiségébe, mely meghatározza további gondolatait, viselkedését.
- Vallási szocializációjában megjelenhet a konvencionális-szintetikus hit szakasza, amelyben a tekintélyelvű megközelítés helyett egyre nagyobb hangsúlyt tesz a kortársak befolyására. Istenképe reálisabb, de kritikusabb lesz, az Istent közvetítő személyek megítélésében nagyobb hangsúlyt helyez a hitelességre, mint az információra.

c. A katechézis pragmatikus szempontjai:

6-9/10 kor

- A kisiskoláskor számára különösen fontos a játék és a játékosság. A katechéta számára ez lehetőség arra, hogy módszertanában is éljen a játékosság eszközeivel (pl. *drámapedagógiai lehetőségek, stb.*).

- Általános iskolás korban a szabályokhoz való viszony fokozatosan változik. A gyermekek 10 éves korig a szabályokat külső hatalomtól származónak tekintik, és elsősorban a tettek fizikai következményére koncentrálnak. A szabályoknak való engedelmeskedés alapja a büntetés elkerülése, vagy pedig az engedelmességből származó előny. Isten törvényeivel kapcsolatban is hajlamosak így gondolkodni. Egyfajta adok-kapok szemlélet jellemző rájuk. 10 éves kor körül már rugalmasabban értik a szabályokat. Ezek alól van kivétel, melyet saját maguk, szubjektíven határoznak meg. A számukra fontos szabályok betartása és betartatása azonban egész iskolás korra jellemző, ahol a háttérszándék meglátására és megértésére is képessé válhatnak. A katechéta számára ez lehetőség arra, hogy Isten törvényeinek az ember életét féltő szándékára rámutasson.
- Az alsó tagozatos gyermekekre jellemző a belső teljesítmény-kényszer. Meg akarnak felelni mindazoknak az elvárásoknak, amelyeket a szülő és a pedagógus részéről tapasztalnak, de ezek sokszor nehézséget okoznak a számukra. Rendszeres kudarcélmények hatására a formálódó énképük sérül, értékesség tudatuk csökken, és az iskolától (a hittanórától is) teljesen elmegegy a kedvük. A hittanoktatás nem teljesítményközpontú, ezért minderre tekintettel kell lennünk mind a korosztály számára érthető és elsajátítható tananyagok differenciálása, valamint a feldolgozás módszertani javaslatai, és az értékelés során is.

9-11/12 éves kor

- Az énkép formálódása különösen nagy hangsúlyt kap 10 éves kor után. A gyermek addig általában azonosul a szemléletmóddal, gondolattal, amit a környezete gondol róla és közvetít felé. Igaz ez a média által közvetített gyermek/serdülő-ideál képre is. Mivel ezek a jelzések a személyiségbe beépülnek, a serdülőkor testi, lelki és érzelmi kihívásaival szembesülő fiatal akár negatív énképet is kialakíthat. A katechézis nyomatékos feladata, hogy a gyermek/ fiatal megérezze azt, hogy Isten értékesnek őt, és így reális énképe alakuljon ki.

11-14/15 éves kor

- Serdülőkorban megnő a motivációs igény. Az egyéni motiváció csoporthoz való kapcsolása eredményes lehet. Az egyéni tehetségek, képességek felismerése és motiválásban való felhasználása szintén hatékonyabbá teheti a katechézist.

5. KAPCSOLÓDÁSOK

5.1. KAPCSOLÓDÁSOK A NEMZETI ALAPTANTERVHEZ

A kerettanterv szem előtt tartja (az aktuális NAT-tól függetlenül) a kortárs pedagógia által felismert, a Nemzeti Alaptantervben is kijelölt, kiemelt kompetenciákat és fejlesztési területeket.

Ennek alapján kiemelten fejlesztendő kompetenciák a következők:

- Anyanyelvi kommunikáció és narratív interpretáció,
- Matematikai (logikai) kompetencia,
- Digitális kompetencia,
- Szociális és állampolgári kompetencia,
- Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetenciája,
- Esztétikai – művészi tudatosság és kifejezőképeség,
- Hatékony, önálló tanulás.

Jelen tanterv a következő fejlesztési területekhez kapcsolódik:

- Erkölcsei nevelés,
- Nemzeti öntudat, hazafias nevelés,
- Állampolgárságra, demokráciára nevelés,
- Önismeret és társas kultúra fejlesztése,
- A családi életre nevelés,
- A testi és lelki egészségre nevelés,
- Felelősségvállalás másokért, önkéntesség,
- Fenntarthatóság, környezettudatosság,
- Pályaorientáció,
- Gazdasági és pénzügyi nevelés,
- Médiatudatosságra nevelés,
- A tanulás tanítása.

A NAT 2012. alapján a következő műveltségterületekhez kapcsolódik:

- Ember és társadalom,
- Életvitel és gyakorlat.

5.2. KAPCSOLÓDÁS A MRE KÖZÉPTÁVÚ NEVELÉSI – OKTATÁSI TERVÉHEZ

A kerettantervi javaslatok a kidolgozás során figyelembe veszik és ajánlásokat fogalmaznak meg a Református oktatási stratégiában (mint az MRE középtávú nevelési-oktatási terve) megjelölt következő sajátos pedagógiai feladatokhoz:

- differenciált oktatás: tehetséggondozás, felzárkóztatás és fejlesztés,
- tanórán kívüli tevékenységek,
- a gyülekezeti integráció lehetősége.

Külön fejlesztendő kompetenciaterületként jelenik meg a kerettanterv által is fejleszteni kívánt érett és cselekvőképes hit.

5.3. KAPCSOLÓDÁS AZ MRE GYÜLEKEZETI GYERMEK- ÉS IFJÚSÁGI MISSZIÓJÁHOZ

Az MRE feladatának tekinti a gyermekek és fiatalok különböző szintereken történő megszólítását. Ennek része a hittanóra mellett a vasárnapi gyermekalkalom, nyári tábor, ifjúsági óra, stb. is.

A tanterv alapkitűzései között szerepel a gyülekezeti kapcsolódás támogatása, református identitástudat erősítése és a gyülekezet hittanórán kívüli egyéb alkalmak látogatására buzdítás is.

Jelen tanterv nem tartalmaz alternatívát a konfirmációs oktatás tantervére, bár szemléletmódjában az 5-7. évfolyamok éves tananyaglebontása segíti a konfirmációs év előkészítését. Az MRE Zsinati Tanács 169/2011.11.17. rendelete alapján a konfirmáció megújításának a kérdését egy, a Zsinat által alakítandó munkacsoport kezébe tette, melynek tagjai a Zsinati Tanulmányi és Teológiai Bizottság, valamint a Doktorok Kollégiuma szekciói által delegált tagok.

5.4. KAPCSOLÓDÁS AZ MRE ÓVODAI KERESZTYÉN NEVELÉSÉHEZ ÉS KÖZÉPISKOLAI HITTANOKTATÁSI TANTERVÉHEZ

Jelen kerettanterv számol azzal, hogy a hitre nevelés során egy folyamatba kapcsolódik be. A hittanoktatásra jelentkező gyermekek egy része részt vett az óvodákban történő keresztyén nevelés alkalmain, illetve középfokú oktatási intézményben is bekapcsolódhat a hittanoktatásba. A református oktatási intézményekben a hittanórák mellett egyházi ének-zene tanítása is történik.

Az oktatási intézmények közötti tantervi kapcsolódások része az a fejlesztés, hogy az általános iskolai és a középfokú oktatási intézmény hittanoktatása ugyanazon kon-

cepció (biblikus- és valláspedagógiai elvek) alapján történik. További fejlesztési feladat, hogy az óvodai hitre nevelés tanterve ugyanezekre az alapokra helyeződjön.

5.5. AZ EGYES ÉVFOLYAMOK TANANYAGAINAK KERESZTTANTERVI KAPCSOLÓDÁSAI

A kerettanterv célkitűzései közé sorolja az adott évfolyam tantárgyaihoz való kereszttantervi kapcsolódások feltérképezését és használatát, pl. történelem, magyar irodalom, ének-zene, rajz és vizuális kultúra, környezet- és természetismeret. Ezek kidolgozása és beépítése a tanterv szükség szerinti fölülvizsgálata során lehetséges.

5.6. KAPCSOLÓDÁS A SAJÁTOS IGÉNYŰ GYERMEKEK KATECHÉZISÉHEZ

Egyházunkban a katechézisben részt vesznek sajátos igényű gyermekek (pl. siket, látássérült, menekült családokban élő gyermek és mások). Számukra nem szükséges különálló tantervet készíteni, de igényként jelentkezik a kapcsolódó taneszközök készítése során módszertani segédletek, javaslatok összeállítása és közre bocsátása. A hit- és erkölcsan kerettantervhez kapcsolódóan tehát folyamatosan, az aktuális lehetőségek és kihívások figyelembe vétele mellett szükséges elkészíteni ezeket a módszertani ajánlásokat, valamint a sajátos igényű tanulók számára jól használható segédleteket.

6. A KAPCSOLÓDÓ TANESZKÖZ-RENDSZER JELLEMZŐI

- Minden tanévhez készül a tanulók és a tanárok számára is segédanyag, melyek programcsomagként segítik a hit- és erkölcsanoktatás mindennapi munkáját. A tanulók számára készült segédanyag elsősorban a tankönyv, melynek közvetítő szerepe van a diák és a tananyag között. Ez a hittankönyv figyelembe veszi az adott korosztály tipikus és vélhető sajátosságait, és az ahhoz való adaptivitás során segíti a tanulókat az ismeretanyag elsajátításában, belsővé válásában, a keresztyén attitűd és a Szentháromság Istennel való élő kapcsolat kialakulásában és fejlődésében.
- A hit- és erkölcsan oktatók számára készült segédanyag a hittankönyv-család szerves részeként segíti a hittanoktató munkáját. Ennek érdekében információkat, háttéranyagokat, javaslatokat, instrukciókat ad az egyes évek tananyagának hatékony, élvezetes és érdekes megtanítása, valamint számon kérése érdekében.
- A kerettantervhez tartozó taneszköz-rendszer kialakítása során célként szerepel a tanári és tanulói segédanyagok egyszerű elérhetősége (RPI honlap, illetve kiadványok formájában). A segédanyagoknak tartalmazniuk kell a hozzájuk kapcsolódó, már meglévő anyagok elérhetőségi és beszerzési lehetőségeit.

- A taneszközök rendszere nem zárt, tovább bővíthető. Cél, hogy a lehetőségnek és igényeknek megfelelően média, internetes eszközök, stb. is megjelenjenek benne.

7. MÓDSZERTANI JELLEMZŐK

A kerettanterv javasolja a különböző tanulásszervezési módok, technikák, taneszközök alkalmazását. Ez sokrétű és bőséges módszertani skálát jelent a kapcsolódó tanári és tanuló segédeszközök tekintetében. Ez lehetőséget ad a széles körű alkalmazhatóságra és a tanórai differenciálásra.

8. AZ ÉRTÉKELÉS JELLEMZŐI²

Jelen tantervünk pedagógiai koncepciója több szempontú értékelést szorgalmaz a hitoktatás valamennyi területén. A helyi tantervben rögzített szempontok alapján a megerősítő, fejlesztő és ösztönző jellegű értékelés terjedjen ki a kognitív tudáselemek túl az aktivitás, az affektív viszonyulások, valamint a társas kapcsolatok építésének, a cselekvési készségek, feladatvégzéseknek az értékelésére is.

A köznevelésben, ahol az iskola pedagógiai programjában szerepel a hit- és erkölcstan tantárgy, valamint az állami iskolákban a kötelezően választható hit- és erkölcstan esetén a hatályos köznevelési törvényben előírtak figyelembe vételével történik az értékelés és a minősítés.

E szerint az első évfolyamon félévkor és év végén, a második évfolyamon félévkor szóveges minősítéssel kell kifejezni, hogy a tanuló kiválóan, jól vagy megfelelően teljesített vagy felzárkóztatásra szorul.

A második évfolyam második félévében és minden további évfolyamon a hitoktató a tanuló teljesítményét, előmenetelét tanítási év közben rendszeresen érdemjeggyel értékeli, félévkor és a tanítási év végén osztályzattal minősíti. Az évközi érdemjegyeket és az év végi osztályzatokat szóbeli vagy írásbeli szóveges értékelés kíséri. Az érdemjegyekről a tanuló, és a kiskorú tanuló szülőjét rendszeresen értesíteni kell.

A félévi és az év végi osztályzatot az érdemjegyek alapján kell meghatározni. Az iskola az osztályzatról a tanuló és a kiskorú tanuló szülőjét félévkor az értesítő, év végén bizonyítvány útján értesíti.

Az osztályzatok a jelenleg hatályos megnevezés szerint: a tanuló tudásának értékelésénél és minősítésénél jeles (5), jó (4), közepes (3), elégséges (2), elégtelen (1).

A fakultatív hittanoktatás és a fentiekén kívül a gyülekezet által szervezett egyéb hitoktatás szervezeti keretei között az MRE 2007. évi II. törvénye „A református hittanoktatásról” az iránymutató.

E szerint a helyi tanterv tartalmazza az értékelés formáit (pl. írásos, szóbeli, érdemjegyekkel, osztályzatokkal illetve szóveges formában. A helyi tanterv az adott év

² A hatályos jogszabályi előírások alapján meghatározott szöveg.

tananyagának illetve a tanulók életkori sajátosságainak megfelelően kiemelhet egyes értékelési szempontokat.) Az értékelés kiterjed az évközi, tanórai teljesítmények értékelésére. Év végén az adott tanévben hitoktatáson részt vett valamennyi tanuló részére bizonyítványt állít ki a hitoktatás szervezője. Az év végi értékelés történhet szöveges vagy osztályzatos formában. Osztályzatok esetén a helyi tanterv rendelkezik az osztályzatok megnevezéséről is, pl. a hitoktatás sajátosságai alapján példás (5), jó (4), változó (3), rossz (2).

A tanultak ellenőrzése és értékelése sokrétű módszertani skála alkalmazását igényli. A számonkérés alapja a kerettantervben rögzített, adott év tananyagához tartozó minimális követelmények rendszere. Formáit tekintve az értékelésnek része:

- Minden új témához kapcsolódóan egy megelőző felmérés a tanuló előzetes tudásáról.
- A tanulói tevékenység megfigyelése az órán kifejtett, illetve a tanítási órán kívüli projektek elvégzése során.
- Szóbeli értékelés a kérdésekre adott válaszok, összefüggő feleletek, referátumok, szóbeli beszámolók alapján.
- Írásbeli munka értékelése írásbeli beszámolók, feladatlapok, témazárók, tesztek által.

8.1 AZ ÉRTÉKELÉS ALAPELVEI:

- *A gyermek iránti tiszteletet az értékelés során is meg kell adni. Ennek a tiszteletnek a megnyilvánulása, hogy a katechéta figyelembe veszi a tanulók adott életkorhoz kapcsolódó vélhető és tipikus valamint egyéni sajátosságait, speciális igényeit (pl. siket, látássérült, hallássérült, stb.).*
- Az értékelés során a katechéta törekedjen a pozitív hangvételű, lehetőség szerint bátorító, biztató és fejlődést segítő megfogalmazásra és értékelésre.
- Az értékelésnek nevelő jellegre kell törekednie, melynek középpontjában nem az osztályzat áll, hanem a tanuló hozzásegítése ahhoz, hogy az adott területen, témakörön belül fejlődjön.
- Az értékelés legyen rendszeres, adjon visszajelzést folyamatosan a tanulóknak, illetve legyen változatos.
- Az értékelés legyen objektív, ne a véleményt, hanem az elsajátított ismereteket, összefüggéseket, illetve a mérhető pontokat értékelje.

A tananyagok ajánlásokat fogalmazhatnak meg olyan projektekre, melyek az adott területhez tartoznak és felkínálják az elsajátított tudás, érték- és normarendszer gyakorlati, mindennapi életben való gyakorlását és alkalmazását. Ez jelentheti például az MRE szeretetszolgálatához, gyermek- és ifjúsági szerveződéseihez való kapcsolódást, valamint a gyülekezeti összetartozás megélésének lehetőségeit is.

AZ 1-8. ÉVFOLYAMOK TÉMÁI

A törzsanyag – azaz a gyülekezeti hittanoktatás ajánlott anyaga – félkövér betűtípussal szerepel.

1. ÉVFOLYAM

Bibliai történetek:

- A világ teremtése (1Móz 1 – 2,4)
- Az ember teremtése (1Móz 2,4-25)
- Az Édenkert (1Móz 2,8-17; 3,1-13)
- Noé és az özönvíz (1Móz 6,9-8,22)
- Angyali üdvözlés (Lk 1,26-39)
- Angyalok hirdetik Jézus születését (Lk 2,8-20)
- Jézus tanít Isten gondviseléséről (Mt 6,25-34)
- Jézus csodát tesz: a tenger lecsendesítése (Mt 8,23-27)
- Jézus megáldja a gyermekeket (Mk 10,13-16)
- Jézus csodát tesz: a kánai menyegző (Jn 2,1-12)
- Jézus csodát tesz: az 5000 megvendégelése (Jn 6,1-15)
- Az elveszett bárány (Lk 15,1-7)
- Angyalok hirdetik Jézus feltámadását (Lk 24,1-12)
- Az első gyülekezet (ApCsel 2,1-41)

Kapcsolódó témák:

- A tanuló saját világa
- Születésnap
- Közvetlen közösségek: otthon, család, iskola, barátok
- Környezetvédelem
- Mindennapi érzelmek (pl. bizalom, öröm, félelem, stb.)
- Ünnepek és ünneplés
- A református egyházközösség és a református szokásrendszer alapelemei
- Kereszttség
- A Biblia világa

Minimum követelmény:

- A következő történetek korosztályi szintű ismerete:
 - » Noé és özönvíz,
 - » Az elveszett bárány,
 - » Az angyalok hirdetik Jézus születését.
- Részvétel a közös feladatokban, játékokban, beszélgetésekben.
- Kötött szövegű étkezés előtti és utáni imádságok memoriter szintű ismerete.
- A református köszönés ismerete.
- Külső jegyek alapján a református templom sajátosságainak fölismerése.
- A keresztelés sákramentumának megismerése.
- Jn 3,16 memoriter szintű ismerete.
- Tudja azt, hogy a teremtett világ az Isten ajándéka.
- Tudja azt, hogy mit ünneplünk karácsonykor.
- Saját szavaival, korosztályi szinten tudja megfogalmazni, hogy mit jelent az, hogy meg van kereszelve, és azt, hogy Isten szereti őt.
- Az év anyagához tartozó, a segédletekben megtalálható egyházi ének módszer-tani ajánlásból 5 református énekeskönyvi (RÉ) és 5 ifjúsági ének ismerete.

2. ÉVFOLYAM

Bibliai történetek:

- Ábrahám elhívása (1Móz 12,1-9; 15,1-5)
- Ábrahám és Lót elválík egymástól (1Móz 13,1-18)
- Ábrahám fiút kap Istentől (1Móz 18,1-15; 21,1-8)
- Izsák feleséget kap (1Móz 24)
- Ézsau és Jákób története (1Móz 25,19-34; 27,1-33)
- Jákób bujdosása (1Móz 28)
- Ézsau és Jákób kibékülése (1Móz 32-33)
- József az álomlátó (1Móz 37,1-11)
- József a fogságban (1Móz 37,12-36; 39-40)
- Isten megszabadítja Józsefet (1Móz 41-45)
- Mária és József útja Betlehembe (Lk 2,1-7)
- Napkeleti bölcsek útja (Mt 2,1-12)
- Jézus tanítványá hív (Péter elhívása, Lk 5,1-11; 6,12-16)
- Jézus csodát tesz: Bartimeus meggyógyítása (Mk 10,46-52)
- Jézus csodát tesz: a naini ifjú feltámasztása (Lk 7,11-17)
- Az irgalmas samaritánus (Lk 10,25-37)
- Jézus útja a kereszttel (Lk 23,26-49)
- Az emmausi tanítványok útja (Lk 24,13-35)
- Az etióp főember útja (ApCsel 8,26-40)

Kapcsolódó témák:

- A Biblia világa
- A református egyházköztség és a református szokásrendszer alapelemei
- Az Úri imádság
- A tanuló saját világa
- Közvetlen közösségek: otthon, család, iskola, barátok
- Mindennapi érzelmek (pl. irigység, csalódás, harag, megbocsátás)
- Konfliktusok és megoldásaik
- Ünnepek és ünneplés

Minimum követelmény:

- A következő bibliai történetek és személyek korosztályi szintű ismerete:
 - » Ábrahám elhívása,
 - » Ézsau és Jákób,
 - » Isten megszabadítja Józsefet,
 - » Péter elhívása,
 - » Az irgalmas samaritánus példázata.
- Résztétel a közös feladatokban, játékokban, beszélgetésekben.
- Tudjon bibliai példákat mondani a megbocsátásra, cselekvő szeretetre, kibékülésre, Isten útján való járásra.
- Az Úri imádság és a Lk 10,27 memoriter szintű ismerete.
- Tudja azt, hogy mit ünneplünk húsvétkor, és ismerje a húsvéti történetet.
- A református templom ismerete (harang, szószék, Úr asztala, persely, orgona, istentisztelet, lelkész).
- Az év anyagához tartozó, a segédletekben megtalálható egyházi ének módszertani ajánlásból 5 RÉ-i és 5 ifjúsági ének ismerete.

3. ÉVFOLYAM

Bibliai történetek:

- Mózes születése (1Móz 47,1-12; 2Móz 1,1-2,10)
- Mózes vétke és menekülése (2Móz 2,11-25)
- Mózes találkozása Istennel (2Móz 3,1-15)
- Isten megszabadítja népét (2Móz 4-5; 7,1-12,33)
- Kivonulás Egyiptomból (2Móz 13,34-42; 13,17-14,29)
- Úton az ígért földje felé: a pusztai vándorlás (2Móz 15,22-27; 16,1-17,7)
- Isten szövetséget köt népével: a Tízparancsolat (2Móz 19,1-20,17)
- A rézkígyó (4Móz 21,1-9)
- Isten hazát készít népének: a képek Kánaánban (5Móz 31,1-8; Józs 1,1-2,22)
- Isten megígéri a Szabadítót (1Móz 3,15)
- Jézus útkészítője: Keresztelő János (Lk 1,5-25; 1,57-66)
- A beteljesedett ígért: Simeon és Anna találkozása Jézussal (Lk 2,21-40)
- Jézus megment: a kapernaumi béna meggyógyítása (Mk 2,1-12)
- Jézus megment: Jairus lányának feltámasztása (Lk 8,40-56)
- Jézus megment: Zákeus története (Lk 19,1-10)
- Viselkedés a közösségben (Az arany szabály, Mt 7,12)
- A farizeus és vámszedő (Lk 18,9-14)
- Péter megtagadja Jézust (Mk 14,26-31. 66-72)
- Péter találkozása a feltámadt Jézussal (Jn 21,15-19)
- Péter és János az Ékes kapuban gyógyít (ApCsel 3,1-10)
- A filippii börtönőr megtérése (ApCsel 16,11-40)

Kapcsolódó témák:

- A Biblia világa
- A Tízparancsolat
- A református egyházközség és a református szokásrendszer alapelemei
- A tanuló saját világa: amilyen ő maga és amilyennek látják
- Közvetlen közösségek: család, iskola, barátok
- Másokkal való együttműködés
- Gyász és veszteségek
- Szabadnak lenni
- Ünnepek és ünneplés

Minimum követelmény:

- A következő személyek korosztályi szintű ismerete: Mózes, Keresztelő János, Péter, Zákeus.
- A következő bibliai történetek korosztályi szintű ismerete:
 - » Izrael szabadulása Egyiptomból,
 - » A kapernaumi béna meggyógyítása,
 - » Péter megtagadja Jézust.
- Résztétel a közös feladatokban, játékokban, beszélgetésekben.
- Egy kötött szövegű reggeli és esti imádság ismerete.
- A Tízparancsolat rövidített változatának memoriter szintű ismerete.
- A 2Móz 15,2 és a Mt 7,12 memoriter szintű ismerete.
- Tudja azt, hogy mit ünneplünk pünkösdkor.
- Az év anyagához tartozó, a segédletekben megtalálható egyházi ének módszertani ajánlásból 5 RÉ-i és 5 ifjúsági ének ismerete.

4. ÉVFOLYAM

Bibliai történetek:

- **Isten népe hazát kap: a honfoglalás (Józs 3; 6)**
- **Gedeon története (Bír 6-7)**
- Ruth története (Ruth 1-4)
- **Sámuel elhívása (1Sám 3,1-21)**
- **Saul királysága (1Sám 8,1-10,8)**
- **Dávid királlyá választása (1Sám 16)**
- **Dávid és Góliát (1Sám 17,26-58)**
- **Saul és Dávid (1Sám 18,6-14; 19,1-10)**
- **Dávid és Jonatán (1Sám 20)**
- **Dávid megkíméli Saul életét (1Sám 26)**
- **Salamon bölcsességet kér Istentől (1Kir 3,5-15)**
- Salamon bölcs ítélete (1Kir 3,16-28)
- **József adventje (Mt 1,18-25)**
- **Menekülés Egyiptomba (Mt 2,13-15)**
- **Jézus csodát tesz: Lázár feltámasztása (Jn 11,1-44)**
- **A Zebedeus fiak kérése (Mk 10,35-45)**
- **Az özvegyasszony két fillére (Mk 12,41-44; Mt 6,1-4)**
- **A mustármag példázata (Mt 13,31-32)**
- A kapernaumi százados szolgájának meggyógyítása (Lk7,1-10)
- Példázat a főhelyekről (Lk 14,7-14)
- A nagy vacsora példázata (Lk 14,15-24)
- **Jézus bevonul Jeruzsálembe (Mt 21,1-11)**
- **Jézus a zsidók királya. Jézus vagy Barabás? (Mt 27,15-26)**
- Jézus pere (Mt 26,57-68; 27,1-2. 11-14)
- **Péter szabadulása a börtönből (ApCsel 12,6-19)**
- **Jézus mennybemenetele és eljövendő királysága (ApCsel 1,4-14)**

Kapcsolódó témák:

- A Biblia világa, bibliafordítások
- A református egyházközség és a református szokásrendszer alapelemei
- A tanuló saját világa: amilyen ő maga és amilyennek látják
- Közvetlen közösségek: család, iskola, barátok, nép
- Kicsiből nagynak lenni
- Felelősségérzet
- Indulataink és szavaink
- Ünnepek és ünneplés

Minimum követelmény:

- Részvétel a közös feladatokban, játékokban, beszélgetésekben.
- A következő személyek korosztályi szintű ismerete: Saul, Dávid, Salamon, Károli Gáspár.
- A következő bibliai történetek korosztályi szintű ismerete:
 - » Dávid és Góliát,
 - » Salamon bölcsességet kér,
 - » a mustármag példázata.
- Kötött szövegű templomba bemenetelkor és kijövetelkor mondott imádság memoriter szintű ismerete.
- Bír 8,23; 1Sám 16,7b; Mt 11,28 memoriter szintű ismerete.
- Tudja azt, hogy mit ünneplünk virágvasárnapon és áldozócsütörtökön, ismerje az ide tartozó bibliai történeteket.
- Az év anyagához tartozó, a segédletekben megtalálható egyházi ének módszertani ajánlásból 5 RÉ-i és 5 ifjúsági ének ismerete.

5. ÉVFOLYAM

Bibliai történetek:

- Isten döntése: a világ teremtése (1Móz 1,1-2,4)
- **Az első emberpár és a bűneset (1Móz 2,4-25; 1Móz 3)**
- **Bábel tornya (1Móz 11,1-9)**
- Mindent szabad nekem? (1Kor6,9-13) (Bábel tornya)
- Isten követői, a próféták; az ország kettészakadása (1Kir 11,26-12,19)
- **Illés próféta (1Kir 17,1-7; 18,20-46)**
- Illés és a sareptai özvegy (1Kir 17,8-24)
- Elizeus próféta (2Kir 2,1-18)
- **Elizeus és Naamán (2Kir 5,1-19)**
- Dániel Babilonban: a király álma (Dán 2)
- **Három ifjú a tüzes kemencében (Dán 3,1-27)**
- **Dániel az oroszlánok vermében (Dán 6,2-25)**
- **Jónás próféta (Jón 1-4)**
- Isten Igéje választás elé állít (Jer 36)
- Ezékiel próféta és a fogság (Ez 1-3)
- **Adventi várakozás az Ószövetségben (Zak 9,9)**
- Az ószövetségi próféták Jézus eljövételéről (Ézs 7,14; 9,1-6; 11,1-10; Mik 5,1-3)
- **Keresztelő János próféta működése (Lk 3,1-18)**
- **Jézus Krisztus megkeresztelkedése (Mt 3,13-17)**
- **Jézus Krisztus megkísértése (Lk 4,1-13)**
- A bűjt Jézus Krisztus szerint (Mt 6,16-18. Ézs 58)
- **Máté elhívása (Mt 9,9-13)**
- **A magvető példázata (Mt 13,3-23)**
- **Az igazgyöngy példázata (Mt 13,45-46)**
- **Aki kősziklára épít (Mt 7,24-27)**
- A gonosz szőlőmunkások (Mt 21,33-45)
- **Júdás elárulja Jézust (Mt 26,14-16; 26,47-56)**
- **Jézus megmossa a tanítványai lábát (Jn 13,1-11)**
- **Jézus és Tamás (Jn 20,24-29)**
- **Saul megtérése (ApCsel 9,1-30)**
- Isten embereken keresztül cselekszik: Lídia (ApCsel 16,11-15)

Egyháztörténet

- Zsidóság és keresztyénség
- **Az egyház megalakulása, az első keresztyén gyülekezet**
- A keresztyének és a Római Birodalom
- **Pál apostol a pogányok apostola**
- Pál apostol missziói útjai

Kapcsolódó témák:

- A Biblia világa
- A református egyházközség és a református szokásrendszer alapelemei
- A tanuló saját világa: amilyen ő maga és amilyennek látják
- Közvetlen közösségek: család, iskola, kortárs csoportok, nép
- Döntéshelyzetek
- Emberi kapcsolatok
- Személyes tulajdonságok és képességek
- Érték, értékválasztás
- Mindennapi kísértések
- Indulataink és szavaink
- Mit jelent hinni?
- Ünnepek és ünneplés

Minimum követelmény:

- A következő történetek korosztályi szintű ismerete:
 - » A bűneset,
 - » Bábel tornya,
 - » Dániel az oroszlánok vermében,
 - » Három ifjú a tüzes kemencében,
 - » A magvető példázata,
 - » Az igazgyöngy példázata.
- A következő személyek korosztályi szintű ismerete: Illés, Dániel, Jónás, Keresztelő János, Máté, Pál apostol, Luther Márton.
- Részvétel a közös feladatokban, játékokban, beszélgetésekben.
- A következő fogalmak korosztály szinten való megfogalmazása: kísértés, érték, Messiás, Krisztus.
- A református istentisztelet fő részeinek ismerete és néhány különleges istentisztelet megnevezése.
- Az első keresztyén gyülekezet fő jellemvonásainak ismerete.
- Az egyházi év fő ünnepeinek ismerete (neve, mikor és mit ünneplünk).
- Az év anyagához tartozó, a segédletekben megtalálható egyházi ének módszertani ajánlásból 5 RÉ-i és 5 ifjúsági ének ismerete.

6. ÉVFOLYAM

Bibliai történetek:

- 1. parancsolat – Az egyiptomi szabadulás története (2Móz 14,15-31)
- 2. parancsolat – Az aranyborjú (2Móz 32),
- 3. parancsolat – Dávid és Góliát (1Sám 17)
- 4. parancsolat – Salamon templomot épít az Úrnak (1Kir 6; 8,22-61)
- 5. parancsolat – Dávid és Absolon (2Sám 15,1-16)
- 6. parancsolat – Káin és Ábel (1Móz 4,1-16)
- 7. parancsolat – Dávid és Betsabé (2Sám 11,1-12,23)
- 8. parancsolat – Géházi kapzsisága és bűnhődése (2Kir 5,19-27)
- 9. parancsolat – A Nagytanács elhatározza Jézus halálát (Jn 11,45-57; Mk 14,56-64)
- 10. parancsolat – Nábót szőlője (1Kir 21)
- Jézus és a Tízparancsolat (Mt 12,9-14; Lk 10,25-28)
- Jézus a megdicsőülés hegyén (Mt 17,1-8)
- Az adós szolga példázata (Mt 18,21-35)
- Jézust nem fogadják be egy samáriai faluban (Lk 9,51-56)
- A tékozló fiú példázata (Lk 15,11-32)
- A tíz leprás meggyógyítása (Lk 17,11-19)
- Jézus megszólítja a gonosztevőt a kereszten (Lk 23,32-43)
- Jézus Krisztus feltámadása (Mt 28,1; Jn 20,26)
- Az első gyülekezet (ApCsel 11,19-26; 2,42-47)

Egyháztörténet:

- **Az Apostoli Hitvallás**
- Augustinus és az egyházatyák
- **István király: a magyar keresztyén egyház kezdetei**
- Assisi Ferenc és a szerzetesrendek
- Az egyház megreformálásának az igénye
- Reformáció
- **Luther Márton**
- **Kálvin János**
- **Magyar reformátorok a környezetünkben**
- **A bibliás fejedelem**
- Protestáns fejedelmek

Kapcsolódó témák:

- A Biblia világa
- A református egyházközség és a református szokásrendszer alapelemei
- A tanuló saját világa: amilyen ő maga és amilyennek látják
- Közvetlen közösségek: család, iskola, kortárs csoportok, nép
- Emberi kapcsolatok és érzelmi hátterük
- Kapcsolat a másik nemmel
- Vágyak
- A hit megvallása
- Ünnepek és ünneplés
- Gyülekezetem története

Minimum követelmény:

- Részvétel a közös feladatokban, játékokban, beszélgetésekben.
- A következő bibliai történetek korosztályi szintű ismerete:
 - » Az aranyborjú,
 - » A tékozló fiú példázata,
 - » A tíz leprás meggyógyítása.
- A következő személyek korosztályi szintű ismerete: Dávid, Mózes, Nábót, Kálvin János, István király, és legalább egy, a környezetben élt magyar reformátor.
- A reformáció és az úrvacsora fogalmának és jelentőségének az ismerete.
- A Tízparancsolat, a Biblia könyveinek, valamint a Mt 5,17 memoriter szintű ismerete.
- Az év anyagához tartozó, a segédletekben megtalálható egyházi ének módszer-tani ajánlásból 5 RÉ-i és 5 ifjúsági ének ismerete.

7. ÉVFOLYAM

Bibliai történetek:

- **Ézsaiás próféta elhívása (Ézs 6)**
- **Jeremiás próféta elhívása (Jer 1,1-10; 1,17-19)**
- Aki Isten népét választja (Ruth)
- **Mária éneke (Lk 1,46-56)**
- **Jézus a boldog életről tanít (Mt 5,3-10)**
- **A nagy parancsolat (Lk 10,38-42)**
- **Jézus önmagáról tanít: „én vagyok” mondások (Jn 6,35. 51; 8,12; 10,7-15; 11,25; 14,6; 15,1-2)**
- **A tíz szűz példázata (Mt 25,1-13)**
- **A bolond gazdag (Lk 12,16-21)**
- Jézus a tengeren jár, (Mt 14,22-33)
- A kapernaumi százados szolgája (Lk 7,1-10)
- Jézus Nikodémus (Jn 2,23-3,21)
- **A házasságtörő nő (Jn 8,1-11)**
- István vértanú (ApCsel 6,1-15)
- **Pál apostol missziói útjai (ApCsel 14,8-18; 16,1-10; 19,1. 23-40)**
- **Pál útja Rómába (ApCsel 27-28)**
- **Jézus megkenetése Betániában (Jn 12,1-8)**
- **Jézus Krisztus feltámadása, Mária a sírnál (Jn 20,11-18)**
- Jézus 7 szava a kereszten (Mt 27,46; Lk 23,34-43; 23,46; Jn 19,26-27)
- Ezékiel látomása a csontok feltámadásáról (Ez 37)
- **Péter és Kornéliusz (ApCsel 10)**

Egyháztörténeti témák:

- **Gályarabok, hitvalló őseink**
- **A protestánsok küzdelmei (vallásszabadság, vallási egyenjogúság)**
- Szüntelen imádkozzatok! Szikszai György: Tanítások és imádságok
- **Protestáns nők Isten szolgálatában: Lorántffy Zsuzsanna, Árva Bethlen Kata**
- Magyar protestánsok a magyar irodalomban
- Hitvalló elődeink (saját iskolából hitvalló elődök)
- **Keresztyén felekezetek**

Kapcsolódó témák:

- A Biblia világa
- A református egyházközség és a református szokásrendszer alapelemei

- A MRE diakóniája
- Ki vagyok én? Mi vezeti a tetteimet?
- Közvetlen közösségek: család, iskola, kortárs csoportok, nép
- Más keresztyén felekezetek és az ökumené
- Emberi kapcsolatok és érzelmi hátterük
- Elfogadás és kirekesztés, ítélkezés, előítéletek és krisztusi elfogadás
- A hit megvallása, hitvallónak lenni
- Elhívás
- Ünnepek és ünneplés
- A teremtés hete, gyászolók vasárnapja

Minimum követelmény:

- Részvétel a közös feladatokban, játékokban, beszélgetésekben.
- A következő bibliai történetek korosztályi szintű ismerete:
 - » A bolond gazdag példázata,
 - » Boldogmondások,
 - » A tíz szűz példázata,
 - » Kornéliusz és Péter története.
- A következő személyek korosztályi szintű ismerete: Pál apostol, István vértanú, és egy szabadon választott, tanult magyar reformátor.
- A következő fogalmak korosztályi szintű ismerete: fohász, ökumené, diakónia.
- 2Tim3,16 és Jézus „én vagyok” mondásai közül egy szabadon választott mondas memoriter szintű ismerete.
- Pál apostol missziói útjai közül legalább 3 állomás ismerete.
- A 17-19. század legalább két magyar protestáns alakjának, a nevének és munkásságának ismerete.
- Tudják a gályarabok történetét a saját szavaikkal megfogalmazni.
- Az év anyagához tartozó, a segédletekben megtalálható egyházi ének módszertani ajánlásból 5 RÉ-i és 5 ifjúsági ének ismerete.

8. ÉVFOLYAM

Bibliai történetek:

- **Gedeon története (Bír 6-7)**
- **Mária és Márta (Lk 10,38-42)**
- **A szeretet himnusza (1Kor 13)**
- **Jeremiás a fazekasnál (Jer 18,1-11)**
- **Jézus tanít: só és világosság (Mt 5,13-16)**
- **A talentumok példázata (Mt 25,14-30)**
- **A gazdag ifjú (Lk 18,18-27)**
- **Búza és konkoly példázata (Mt 13-24-30; 13,36-43)**
- **A szőlőmunkások példázata (Mt 20,1-16)**
- **A megszállott fiú meggyógyítása (Mk 9,14-29)**
- **A templom megtisztítása (Jn 2,13-24)**
- **Jézus és a samáriai asszony (Jn 4,1-42)**
- **Gyógyítás a Bethesda tavánál (Jn 5,1-15)**
- **Jézus Heródes előtt (Lk 23,6-12)**
- **Tanítás a feltámadásról (1Kor 15)**
- **A Lélek gyümölcse (Gal 5,16-25)**
- **Az első és a második advent (Jel 22,6-21)**

Egyháztörténeti témák:

- Isten népéhez tartozom. A református egyház felépítése
- **Gyülekezetem élete és működése ma**
- Reformátusok határainkon túl
- Áldássá lenni: Önkéntesség a Magyar Református Egyházban
- **Férfiak Isten szolgálatában: Kiss Ferenc, Ravasz László, Martin Luther King**
- **Nők Isten szolgálatában: Zsindelyné Tüdös Klára, példaképek a környezetünkben**
- **Az MRE missziós tevékenysége**
- Misszionáriusok régen és ma, Molnár Mária

Kapcsolódó témák:

- A Biblia világa
- A református egyházközség és a református szokásrendszer alapelemei
- Ünnepek és ünneplés
- A hit megvallása, hitvallónak lenni

- Ki vagyok én? Mi vezeti a tetteimet?
- Férfinak és nőnek lenni
- Közvetlen közösségek: család, iskola, kortárs csoportok, nép
- Magyar reformátusok határainkon innen és túl
- Emberi kapcsolatok és érzelmi hátterük
- A média és a virtuális világ hatásai
- Pályaválasztás, jövőkép
- Áldássá lenni
- Az élet értéke

Minimum követelmény:

- Részvétel a közös feladatokban, játékokban, beszélgetésekben.
- A következő bibliai történetek korosztályi szintű ismerete:
 - » A talentumok példázata,
 - » A búza és a konkoly példázata,
 - » A gazdag ifjú története.
- A következő személyek korosztályi szintű ismerete: Ravasz László vagy Kiss Ferenc.
- A következő fogalmak korosztályi szintű ismerete: misszió.
- Gal 5,22-23 és Mt 5,13-16 memoriter szintű ismerete.
- Az egyházi év ünnepeinek és azok tartalmának ismerete.
- Tudjon felsorolni legalább két országot, ahol magyar református gyülekezetek vannak.
- Az év anyagához tartozó, a segédletekben megtalálható egyházi ének módszertani ajánlásból 5 RÉ-i és 5 ifjúsági ének ismerete.

ÉVEKRE LEBONTOTT
JAVASOLT
TANANYAGFELOSZTÁS
A GYÜLEKEZETI- ÉS
ISKOLAI HITTANOKTATÁS
SZÁMÁRA

A gyülekezeti hittan oszlopban a heti egy órás, az iskolai hittan oszlopban a heti két órás helyi tantervi időkeretben megszervezett foglalkozások tematikája látható.

1. ÉVFOLYAM: ISTEN TENYERÉN

Az év központi szimbóluma: kéz

TÉMAKÖR	CÍM, TÉMA, IGEHELY	ÓRASZÁM	
		GYŰL.	ISK.
Isten közösséget formál	Ismerjük meg egymást! (bevezető óra, ismerkedés a hittanórával, a csoporttal)	1	1-2
Református keresztyénnek lenni	Reformátusok vagyunk (templom, köszönés, imádság)	1	2
Isten közösséget formál	Református iskolába járok	0	1
Isten szól hozzánk	Ismerkedés a Bibliával (Jn 3,16)	1	1-2
Bibliai történetek – Ószövetség	A világ teremtése (1Móz 1-2,4)	1	4
Bibliai történetek – Ószövetség	Az ember teremtése (1Móz 2,4-25)	1	2
Isten közösséget formál	A születésnapom. Emberek körülöttem: otthonom és a családom	1	1-3
Bibliai történetek – Ószövetség	Az Édenkert (1Móz 2,8-17; 3,1-13)	1	2
Isten utat mutat a mindennapokban	Barátunk a környezetünk (Teremtéstörténet)	1	1
Bibliai történetek – Ószövetség	Noé és az özönvíz (1Móz 6,9-8,22)	2	3
Isten utat mutat a mindennapokban	Érzéseink: öröm (Noé bárkája)	1	1
Isten közösséget formál	Énekeljünk az Úrnak!	0	1-2
Bibliai történetek – Újszövetség	Jézus csodát tesz: a kánai menyegző (Jn 2,1-12)	1	2
Bibliai történetek – Újszövetség	Jézus megáldja a gyermekeket (Mk 10,13-16)	1	1-2
Bibliai történetek – Újszövetség	Jézus tanít Isten gondviseléséről (Mt 6,25-34)	1	1-2
Bibliai történetek – Újszövetség	Jézus csodát tesz: a tenger lecsendesítése (Mt 8,23-27)	1	1

TÉMAKÖR	CÍM, TÉMA, IGEHELY	ÓRASZÁM	
		GYÜL.	ISK.
Isten utat mutat a mindennapokban	Isten segít legyőzni a félelmet (A tenger lecsendesítése)	1	1
Bibliai történetek – Újszövetség	Jézus csodát tesz: az 5000 megvendégelése (Jn 6,1-15)	1	2
Isten szól hozzánk	Ismerkedés az imádsággal (Mt 6,1-13, étkezés előtti, utáni ima)	1	1
Isten utat mutat a mindennapokban	Érzéseink: nagylelkűség (Az 5000 ember megvendégelése)	0	1
Református keresztyénnek lenni	Istennel közösségben: a kereszteleő (Jézus megáldja...)	1	2
Isten utat mutat a mindennapokban	Értékes vagyok (Teremtéstörténet. Bevezetés az elveszett bárány történetéhez)	1	1
Bibliai történetek – Újszövetség	Az elveszett bárány (Lk 15,1-7)	1	1
Isten utat mutat a mindennapokban	Érzéseink: ragaszkodás (az elveszett bárány)	0	1
Ünnepeljünk együtt!	Készülődés az ünnepre (karácsony és húsvét előtt)	1-3	3-6
Ünnepeljünk együtt!	Angyali üdvözlés (Lk 1,26-39)	1	1
Ünnepeljünk együtt!	Angyalok hirdetik Jézus születését (Lk 2,8-20)	1	1
Ünnepeljünk együtt!	Angyalok hirdetik Jézus feltámadását (Lk 24,1-12)	1	1
Ünnepeljünk együtt!	Az első gyülekezet (ApCsel 2,1-41)	1	1
Isten szól hozzánk	Isten szeretetében egész évben (évváró óra)	1	1
	Helyi sajátosságokra szánható órakeret	0	5
	Összefoglalás, ellenőrzés éves szinten	4-6	8-12
Összes óraszám		35	70

2. ÉVFOLYAM: ISTENNEL AZ ÚTON

Az év központi szimbóluma: kis kéz a nagyban

TÉMAKÖR	CÍM, TÉMA, IGEHELY	ÓRASZÁM	
		GYÜL.	ISK.
Isten utat mutat a mindennapokban	Testvéri közösségben vagyok (Közösségépítő játékok)	1	1
Református keresztyénnek lenni	Úton a templomba (A templombelső)	1	1
Isten szól hozzánk	Ismerjük meg a Biblia világát!	1	1
Református keresztyénnek lenni	A Szentírást követve (Jósiás reformja)	1	2
Bibliai történetek – Ószövetség	Ábrahám elhívása (1Móz 12,1-9; 15,1-5)	1	2
Bibliai történetek – Ószövetség	Ábrahám és Lót elválik egymástól (1Móz 13,1-18)	1	1
Isten közösséget formál	Keressük a békés megoldást! (Ábrahám és Lót elválik egymástól)	1	1
Bibliai történetek – Ószövetség	Ábrahám fiút kap Istentől (1Móz 18,1-15; 21,1-8)	1	2
Bibliai történetek – Ószövetség	A szolga útja (Izsák feleséget kap 1Móz 24)	1	2
Bibliai történetek – Ószövetség	Ézsau és Jákób története (1Móz 25,19-34; 1Móz 27,1-33)	1	2
Bibliai történetek – Ószövetség	Jákób bujdosása (1Móz 28)	0	2
Bibliai történetek – Ószövetség	Ézsau és Jákób kibékülése (1Móz 32-33)	1	1
Isten utat mutat a mindennapokban	Bocsánatkérés (Ézsau és Jákób)	0	1
Bibliai történetek – Ószövetség	József, az álomlátó (1Móz 37,1-11)	1	2
Bibliai történetek – Ószövetség	Úton Egyiptomba: József a fogóságban (1Móz 37,12-36; 39-40)	1	2

TÉMAKÖR	CÍM, TÉMA, IGEHELY	ÓRASZÁM	
		GYÜL.	ISK.
Isten utat mutat a mindennapokban	Érzéseink: irigység, harag, csalódás (Ézsau és Jákób, József és testvérei)	1	3
Bibliai történetek – Ószövetség	A börtönből a fáraó trónjái: Isten megszabadítja Józsefet (1Móz 41-45)	1	4
Isten utat mutat a mindennapokban	Hogyan bocsáthatok meg másoknak? (József és testvérei)	1	1-2
Isten közösséget formál	Énekeljünk az Úrnak!	0	1
Bibliai történetek – Újszövetség	Jézus tanítvánná hív (Péter elhívása, Lk 5, 1-11; 6, 12-16)	1	2
Isten szól hozzánk	Jézus imádkozni tanít: az Úri imádság	1	2-3
Bibliai történetek – Újszövetség	Jézus csodát tesz: Bartimeus meggyógyítása (Mk 10,46-52)	1	2
Isten szól hozzánk	Imádkozzunk! A kérő imádság (Ábrahám imádsága; Bartimeus meggyógyítása)	1	1
Bibliai történetek – Újszövetség	Jézus csodát tesz: a naini ifjú feltámasztása (Lk 7,11-17)	1	2
Bibliai történetek – Újszövetség	Az irgalmas samaritánus (Lk 10,25-37)	1	2
Isten utat mutat a mindennapokban	Cselekvő szeretet (Irgalmas samaritánus)	0	1
Református keresztyénnek lenni	A szeretet gyakorlása egymás között a MRE-ban	0	1
Ünnepeljünk együtt!	Mária és József útja Betlehembe (Lk 2,1-7)	1	1
Ünnepeljünk együtt!	Készülődés az ünnepre (karácsony és húsvét előtt)	1-2	3
Ünnepeljünk együtt!	A napkeleti bölcsek útja (Mt 2,1-12)	1	1

TÉMAKÖR	CÍM, TÉMA, IGEHELY	ÓRASZÁM	
		GYÜL.	ISK.
Ünnepeljünk együtt!	Jézus útja a kereszttel (Lk 23,26-49)	1	1
Ünnepeljünk együtt!	Az emmausi tanítványok útja (Lk 24,13-35)	1	1
Ünnepeljünk együtt!	Az etióp főember útja (ApCsel 8,26-40)	1	1
Református keresztyénnek lenni	Szolgálunk a templomban	0	1-2
Isten utat mutat a mindennapokban	Isten útján járok egész évben (évező óra)	1	1
	Helyi sajátosságokra szánható órakeret	0	1
	Összefoglalás, ellenőrzés éves szinten	3-5	8-11
Összes óraszám		35	70

3. ÉVFOLYAM: A SZABADÍTÓ ISTEN SZERETETÉBEN

Az év központi szimbóluma: repülő madár

TÉMAKÖR	CÍM, TÉMA, IGEHELY	ÓRASZÁM	
		GYÜL.	ISK.
Református keresztyénnek lenni	Gyökereink: családi példák, példaképek (bevezető óra)	1	2
Isten szól hozzánk	A Bibliából Isten szól hozzánk	1	1
Isten utat mutat a mindennapokban	Mit jelent a szabadítás? (játékos, beszélgetős óra arról, hogy mit jelent a korosztály számára a szabadítás)	1	2
Bibliai történetek – Ószövetség	Mózes születése (1Móz 47,1-12; 2Móz 1,1-2,10)	1	2
Bibliai történetek – Ószövetség	Mózes vétke és menekülése (2Móz 2,11-25)	1	1
Isten utat mutat a mindennapokban	Tettek és következmények (Mózes vétke és menekülése)	1	1
Bibliai történetek – Ószövetség	Mózes találkozása Istennel (2Móz 3,1-15)	1	2
Bibliai történetek – Ószövetség	Isten megszabadítja népét (2Móz 4-5; 7,1-12,33)	1	2
Isten utat mutat a mindennapokban	Érzéseink: Bátorság (Isten megszabadítja népét)	0	1
Bibliai történetek – Ószövetség	Kivonulás Egyiptomból (2Móz 13,34-42; 13,17-14,29)	1	2
Isten szól hozzánk	Imádkozzunk! A hálaadó imádság	1	1
Bibliai történetek – Ószövetség	Úton az ígéret földje felé: a pusztai vándorlás (2Móz 15,22-27; 16,1-17,7)	1	2
Isten utat mutat a mindennapokban	Érzéseink: bizalom (úton az ígéret földje felé)	1	1
Isten utat mutat a mindennapokban	Szabályok (Bevezető a Tízparancsolathoz)	0	1

TÉMAKÖR	CÍM, TÉMA, IGEHELY	ÓRASZÁM	
		GYŰL.	ISK.
Bibliai történetek – Ószövetség	Isten szövetséget köt népével: a Tízparancsolat (2Móz 19,1-20,17)	1-2	2-3
Bibliai történetek – Ószövetség	A rézkígyó (4Móz 21,1-9)	0	1
Bibliai történetek – Ószövetség	Isten hazát készít népének: a képek Kánaánban (5Móz 31,1-8; Józ 1,1-2,22)	1	2
Bibliai történetek – Újszövetség	Jézus megment: a kapernaumi béna meggyógyítása (Mk 2,1-12)	1	2
Isten közösséget formál	Együtműködöm másokkal (A kapernaumi béna meggyógyítása)	0	1
Bibliai történetek – Újszövetség	Jézus megment: Jairus lányának feltámasztása (Lk 8,40-56)	1	2
Isten utat mutat a mindennapokban	Érzéseink: veszteség (Jairus lányának feltámasztása)	0	1
Bibliai történetek – Újszövetség	Jézus megment: Zákeus története (Lk 19,1-10)	1	2
Isten utat mutat a mindennapokban	Ami miatt értékes vagyok (Zákeus története)	1	1
Isten utat mutat a mindennapokban	Változni Istennel (Zákeus)	0	1
Bibliai történetek – Újszövetség	Jézus tanít, arról hogyan viselkedjünk másokkal (Mt 7,12; 25,31-46)	1	1
Isten közösséget formál	Viselkedés a közösségben (Az arany-szabály, Mt 7,12)	0	1
Bibliai történetek – Újszövetség	A farizeus és vámszedő (Lk 18,9-14)	1	1
Isten utat mutat a mindennapokban	Érzéseink: szégyen (A farizeus és a vámszedő)	1	1
Bibliai történetek – Újszövetség	A filippi börtönőr megtérése (ApCsel 16,11-40)	1	2
Ünnepeljünk együtt!	Készülődés az ünnepre (karácsony és húsvét előtt)	0	2

TÉMAKÖR	CÍM, TÉMA, IGEHELY	ÓRASZÁM	
		GYÜL.	ISK.
Ünnepeljünk együtt!	Jézus útkészítője: Keresztelő János (Lk 1,5-25. 57-66)	1	1
Ünnepeljünk együtt!	Isten megígéri a Szabadítót (1Móz 3,15)	0	1
Ünnepeljünk együtt!	A beteljesedett ígéret: Simeon és Anna találkozása Jézussal (Lk 2,21-40)	1	1
Ünnepeljünk együtt!	Péter megtagadja Jézust (Mk 14,26-31; 14,66-72)	1	1
Ünnepeljünk együtt!	Péter találkozása a feltámadt Jézussal (Jn 21,15-19)	1	1
Ünnepeljünk együtt!	Péter és János az Ékes kapuban gyógyít (ApCsel 3,1-10)	1	1
Református keresztyénnek lenni	Szolgálunk a gyülekezetben	1	1
Református keresztyénnek lenni	Egy másik gyülekezetben szolgálunk	0	1
Isten utat mutat a mindennapokban	Élet a szabadító Istennel (évváró óra)	1	1
	Szabadon felhasználható órakeret	0	1-5
	Összefoglalás, ellenőrzés éves szinten	3-5	8-11
Összes óraszám		35	70

4. ÉVFOLYAM: ISTEN URALMA ALATT

Az év központi szimbóluma: korona

TÉMAKÖR	CÍM, TÉMA, IGEHELY	ÓRASZÁM	
		GYÜL.	ISK.
Isten utat mutat a mindennapokban	Kit és mit követek? Ideálok és példaképek	0	1
Református keresztyénnek lenni	Szolgálattevők Isten uralma alatt	1	1-2
Református keresztyénnek lenni	Gyökereink: Honismereti, helytörténeti példák	1	2
Bibliai történetek – Ószövetség	Isten népe hazát kap: a honfoglalás (Józs 3; 6)	1	2
Bibliai történetek – Ószövetség	Gedeon története (Bír 6-7)	1	2
Bibliai történetek – Ószövetség	Ruth története (Ruth 1-4)	0	2
Bibliai történetek – Ószövetség	Sámuel elhívása (1Sám 3,1-21)	1	1
Bibliai történetek – Ószövetség	Saul királysága (1Sám 8,1-10,8)	1	1
Bibliai történetek – Ószövetség	Dávid királlyá választása (1Sám 16)	1	2
Bibliai történetek – Ószövetség	Dávid és Góliát (1Sám 17,26-58)	1	2
Bibliai történetek – Ószövetség	Saul és Dávid (1Sám 18,6-14; 19,1-10)	1	1
Isten közösséget formál	Barátom van (Dávid és Jonatán, 1Sám 20)	1	2
Isten utat mutat a mindennapokban	Hogyan élek a hatalammal? (Dávid megkíméli Saul életét, 1Sám 26)	1	1
Bibliai történetek – Ószövetség	Salamon bölcsessége (1Kir 3, 5-15)	1	2
Isten utat mutat a mindennapokban	Kiért, miért vagyok felelős? (Salamon bölcsességet kér Istentől, 1Kir 3,5-15)	1	1
Isten utat mutat a mindennapokban	Mi az igazságos? (Salamon bölcs ítélete, 1Kir 3,16-28)	0	2
Isten közösséget formál	Énekeljünk az Úrnak!	0	1

TÉMAKÖR	CÍM, TÉMA, IGEHELY	ÓRASZÁM	
		GYÜL.	ISK.
Bibliai történetek – Újszövetség	Jézus csodát tesz: Lázár feltámasztása (Jn 11,1-44)	1	2
Bibliai történetek – Újszövetség	Jézus tanít: Az özvegyasszony két fillére (Mk 12,41-44; Mt 6,1-4)	1	2
Bibliai történetek – Újszövetség	Jézus tanít: A mustármag példázata (Mt 13,31-32)	1	1
Isten közösséget formál	Közösségben élek (Bevezető óra a következő két témához)	1	1
Bibliai történetek – Újszövetség	Elsőnek vagy utolsónak lenni: Példázat a főhelyekről (Lk 14,7-14)	0	1
Isten közösséget formál	Elsőnek vagy utolsó lenni: A Zebedeus fiak kérése (Mk 10,35-45)	1	2
Bibliai történetek – Újszövetség	Jézus tanít: A nagy vacsora példázata (Lk 14,15-24)	0	1
Isten szól hozzánk	Imádkozzunk! A közbenjáró ima (A kapernaumi százados szolgájának meggyógyítása, Lk 7,1-10)	0	1
Isten szól hozzánk	Imádkozzunk! A közbenjáró ima (Péter szabadulása a börtönből, ApCsel 12,6-19)	1	1
Református keresztyénnek lenni	Egyedül Istené a dicsőség! (István intelmei, Szenczi Molnár Albert)	1	2
Isten utat mutat a mindennapokban	Nézelődöm a világhálón	1	1
Ünnepeljünk együtt!	Készülődés az ünnepre (karácsony és húsvét előtt)	1-2	3
Ünnepeljünk együtt!	József adventje (Mt 1,18-25)	1	1
Ünnepeljünk együtt!	Menekülés Egyiptomba (Mt 2,13-15)	1	1
Ünnepeljünk együtt!	Jézus bevonul Jeruzsálembe (Mt 21,1-11)	1	1

TÉMAKÖR	CÍM, TÉMA, IGEHELY	ÓRASZÁM	
		GYÜL.	ISK.
Ünnepeljünk együtt!	Jézus pere (Mt 26,57-68; 27,1-2. 11-14)	0	1
Isten utat mutat a mindennapokban	Indulataink és szavaink (Jézus pere)	0	1
Ünnepeljünk együtt!	Jézus a zsidók királya. Jézus vagy Barabás? (Mt 27,15-26)	1	1
Ünnepeljünk együtt!	Jézus mennybemenetele és eljövendő királysága (ApCsel 1,4-14)	1	1
Isten szól hozzánk	Isten Igéje minden népet megszólít. Bibliafordítások	1	1
Isten szól hozzánk	Isten uralma alatt élek (évváró óra)	1	1
	Helyi sajátosságokra szánható órakeret	0	1-5
	Összefoglalás, ellenőrzés	4-5	8-11
Összes óraszám		35	70

5. ÉVFOLYAM: ISTENNEL A DÖNTÉSEINKBEN

Az év központi szimbóluma: útjelző tábla

TÉMAKÖR	CÍM, TÉMA, IGEHELY	ÓRASZÁM	
		GYÜL.	ISK.
Isten szól hozzánk	Isten Igéje utat mutat a döntéseinkben (bevezető óra)	1	1
Bibliai történetek – Ószövetség	Isten döntése: a világ teremtése (1Móz 1,1-2,4)	0	1
Bibliai történetek – Ószövetség	Isten döntésre hív: az első emberpár és a bűneset (1Móz 2,4-25; 1Móz 3)	1	1
Bibliai történetek – Ószövetség	Bábel tornya (1Móz 11,1-9)	1	1
Isten utat mutat a mindennapokban	Mindent szabad nekem? (1Kor 6,9-13) (Bábel tornya)	0	1
Bibliai történetek – Ószövetség	Isten követői, a próféták; az ország kettészakadása (1Kir 11,26-12,19)	0	1
Bibliai történetek – Ószövetség	Illés próféta (1Kir 17,1-7; 18,20-46)	1	2
Bibliai történetek – Ószövetség	Illés és a sareptai özvegy (1Kir 17,8-24)	0	1
Bibliai történetek – Ószövetség	Elizeus próféta (2Kir 2,1-18)	0	1
Bibliai történetek – Ószövetség	Elizeus és Naamán (2Kir 5,1-19)	1	1
Bibliai történetek – Ószövetség	Dániel Babilonban: a király álma (Dán 2)	0	1
Bibliai történetek – Ószövetség	Három ifjú a tüzes kemencében (Dán 3,1-27)	1	1
Isten közösséget formál	Amikor választani kell (Három ifjú a tüzes kemencében)	1	1
Isten közösséget formál	Mit várnak el a körülöttem lévők? (Dániel az oroszlánok vermében – bevezető óra)	0	1
Bibliai történetek – Ószövetség	Dániel az oroszlánok vermében (Dán 6,2-25)	1	1
Bibliai történetek – Ószövetség	Jónás próféta (Jón 1-4)	1	2

TÉMAKÖR	CÍM, TÉMA, IGEHELY	ÓRASZÁM	
		GYŰL.	ISK.
Isten utat mutat a mindennapokban	Feladatom van (Jónás története)	1	1
Bibliai történetek – Ószövetség	Isten Igéje választás elé állít (Jer 36)	0	1
Bibliai történetek – Ószövetség	Ezékiel próféta és a fogság (Ez 1-3)	0	1
Bibliai történetek – Újszövetség	Keresztelő János prófétái működése (Lk 3,1-18)	1	1
Bibliai történetek – Újszövetség	Jézus Krisztus megkeresztelkedése (Mt 3,13-17)	1	1
Bibliai történetek – Újszövetség	Jézus Krisztus megkísértése (Lk 4,1-13). Böjt Jézus Krisztus szerint (Mt 6,16-18; Ézs 58)	1	1
Isten utat mutat a mindennapokban	A lelki fegyverzet (Ef 6)	1	1
Isten utat mutat a mindennapokban	Mindennapi kísértéseink: függőségek	0	1-2
Bibliai történetek – Újszövetség	Máté elhívása (Mt 9,9-13)	1	1
Bibliai történetek – Újszövetség	Jézus tanít: a magvető példázata (Mt 13,3-23)	1	1
Bibliai történetek – Újszövetség	Jézus tanít: az igazgyöngy (Mt 13,45-46)	1	1
Isten utat mutat a mindennapokban	Értékválasztás, értékes – de mitől? (Az igazgyöngy példázata)	1	1
Bibliai történetek – Újszövetség	Jézus tanít: aki kösziklára épít (Mt 7,24-27)	1	1
Bibliai történetek – Újszövetség	Jézus tanít: a gonosz szőlőmunkások (Mt 21,33-45)	0	1
Bibliai történetek – Újszövetség	Júdás elárulja Jézust (Mt 26,14-16; 26,47-56)	1	1
Református keresztyénnek lenni	Ki a Messiás? Zsidóság és keresztyénség	0	1

TÉMAKÖR	CÍM, TÉMA, IGEHELY	ÓRASZÁM	
		GYÜL.	ISK.
Református keresztyénnek lenni	Az egyház megalakulása, az első keresztyén gyülekezet	1	1
Református keresztyénnek lenni	Ki az Úr? A keresztyének és a Római Birodalom	0	1
Református keresztyénnek lenni	Pál apostol a pogányok apostola (keresztyénség és misszió)	1	1
Református keresztyénnek lenni	Pál apostol missziói útjai	0	1-3
Bibliai történetek – Újszövetség	Isten embereken keresztül cselekszik: Lídia (ApCsel 16,11-15)	0	1
Református keresztyénnek lenni	Egyedül hit által (Luther Márton)	1	1
Református keresztyénnek lenni	A református istentisztelet	1	2
Isten szól hozzánk	Imádkozzunk! Nemzeti imádságunk, a Hímnusz	1	1
Ünnepeljünk együtt!	Adventi várakozás az Ószövetségben (Zak 9,9)	1	1
Ünnepeljünk együtt!	Az ószövetségi próféták Jézus eljövételéről (Ézs 7,14; 9,1-6; 11,1-10; Mik 5,1-3)	0	1
Ünnepeljünk együtt!	Jézus megmossa a tanítványai lábát (Jn 13,1-11)	1	1
Ünnepeljünk együtt!	Jézus és Tamás (Jn 20,24-29)	1	1
Ünnepeljünk együtt!	Saul megtérése (ApCsel 9,1-30)	1	1
Isten utat mutat a mindnapokban	Istennel a döntéseinkben (évváró óra)	1	1
	Helyi sajátosságokra szánható órakeret	1	5-7
	Összefoglalás, számonkérés	3-4	8-11
Összes óraszám		35	70

6. ÉVFOLYAM: ISTEN VILÁGOSSÁGÁBAN

Az év központi szimbóluma: Nap

TÉMAKÖR	CÍM, TÉMA, IGEHELY	ÓRASZÁM	
		GYÜL.	ISK.
Isten utat mutat a mindennapokban	Életünk Isten előtt (Zsolt 139) (bevezető óra)	1	1
Isten utat mutat a mindennapokban	Istennel a félelemben és a szomorúságban (Zsolt 3; 23; 46)	0	1
Isten utat mutat a mindennapokban	Istennel az örömeinkben (Zsolt 103)	0	1
Isten szól hozzánk	Az Isten által adott könyvtár	1	1
Bibliai történetek – Ószövetség	Isten a Tízparancsolatot adja a népének (bevezető óra)	0	1
Bibliai történetek – Ószövetség	1. parancsolat – Az egyiptomi szabadság története (2Móz 14, 15-31)	1	1
Bibliai történetek – Ószövetség	2. parancsolat – Az aranyborjú (2Móz 32),	1	1
Bibliai történetek – Ószövetség	3. parancsolat – Dávid és Góliát (1Sám 17)	1	1
Bibliai történetek – Ószövetség	4. parancsolat – Salamon templomot épít az Úrnak (1Kir 6; 8,22-61)	1	1
Bibliai történetek – Ószövetség	5. parancsolat – Dávid és Absolon (2Sám 15,1-16)	1	1
Bibliai történetek – Ószövetség	6. parancsolat – Káin és Ábel (1Móz 4,1-16)	1	1
Isten utat mutat a mindennapokban	Kapcsolat a másik nemi (7. parancsolat előtti bevezető óra)	0	1
Bibliai történetek – Ószövetség	7. parancsolat – Dávid és Betsabé (2Sám 11,1-12,23)	1	1
Bibliai történetek – Ószövetség	8. parancsolat – Géházi kapzsisága és bűnhődése (2Kir 5,19-27)	1	1

TÉMAKÖR	CÍM, TÉMA, IGEHELY	ÓRASZÁM	
		GYÜL.	ISK.
Bibliai történetek – Ószövetség	9. parancsolat – A Nagytanács elhatározza Jézus halálát (Jn 11,45-57; Mk 14,56-64)	1	1
Isten utat mutat a mindennapokban	Bárcsak nekem is lenne! (Vágyaink)	1	1
Bibliai történetek – Ószövetség	10. parancsolat – Nábót szőlője (1Kir 21)	1	1
Bibliai történetek – Újszövetség	Jézus és a Tízparancsolat (Mt 12,9-14. Lk 10,25-28)	1	1
Isten utat mutat a mindennapokban	Mit jelent önmagunk és mások szeretete? (1Kor 13)	1	1-2
Bibliai történetek – Újszövetség	Jézus a megdicsőülés hegyén (Mt 17,1-8)	0	1
Bibliai történetek – Újszövetség	Az adós szolga példázata (Mt 18,21-35)	1	1
Bibliai történetek – Újszövetség	Jézust nem fogadják be egy samáriai faluban (Lk 9,51-56)	0	1
Isten utat mutat a mindennapokban	A krisztusi lelkület (Jézust nem fogadják be egy samáriai faluban)	0	1
Bibliai történetek – Újszövetség	A tékozló fiú példázata (Lk 15,11-32)	1	1-2
Bibliai történetek – Újszövetség	A tíz leprás meggyógyítása (Lk 17,11-19)	1	1
Isten utat mutat a mindennapokban	Érzéseink: hála (A tíz leprás meggyógyítása)	1	1
Isten szól hozzánk	Imádkozzunk! Az Istent magasztaló, dicsérő imádság és éneklés (Pál és Szilász a filippi börtönben)	1	1-2
Isten szól hozzánk	Hallél zsoltárok (Zsolt 113-118)	0	1
Isten utat mutat a mindennapokban	Kell-e bátorság a hithez? (Bevezetés a Hitvalláshoz, Zsid 11,1)	0	1
Bibliai történetek – Újszövetség	Hiszem és vallom: az Apostoli Hitvallás	1	0
Református keresztyénnek lenni	Isten a világ teremtője – Apostoli Hitvallás 1.	0	1

TÉMAKÖR	CÍM, TÉMA, IGEHELY	ÓRASZÁM	
		GYÜL.	ISK.
Református keresztyénnek lenni	Jézus Krisztus váltságműve – Apostoli Hitvallás 2.	0	1
Református keresztyénnek lenni	Jézus Krisztus visszajön (Jel 21) – Apostoli Hitvallás 3.	0	1
Református keresztyénnek lenni	Jézus Krisztus egyháza – Apostoli Hitvallás 4.	0	1
Református keresztyénnek lenni	A Szentírás tanítása a Szentlélekről	0	1
Református keresztyénnek lenni	Mit vallok? (Konfirmáció, saját hitvallás)	1	1
Református keresztyénnek lenni	Augustinus és az egyházatyák	0	1
Református keresztyénnek lenni	István király: a magyar keresztyén egyház kezdetei	1	1
Református keresztyénnek lenni	Assisi Ferenc és a szerzetesrendek	0	1
Református keresztyénnek lenni	Az egyház megreformálásának az igénye	0	1
Református keresztyénnek lenni	Magyar reformátorok a környezetünkben	1	1
Református keresztyénnek lenni	A bibliás fejedelem	1	1
Református keresztyénnek lenni	Protestáns fejedelmek	0	1
Református keresztyénnek lenni	Gyülekezetem története	1	1
Református keresztyénnek lenni	Alkalmaink és szolgálati területeink a gyülekezetben	0	1
Ünnepeljünk együtt!	Reformáció ünnepe: az egyház megújulása, Luther és Kálvin	1	1

TÉMAKÖR	CÍM, TÉMA, IGEHELY	ÓRASZÁM	
		GYÜL.	ISK.
Ünnepeljünk együtt!	Karácsonytól vízkeresztig, a karácsonyi ünnepkör (Jn 1,1-18)	1	1
Ünnepeljünk együtt!	A páskavacsora és az utolsó vacsora, úrvacsora (Mk 14,3-25)	1	1
Ünnepeljünk együtt!	Jézus megszólítja a gonosztevőt a kereszten (Lk 23,32-43)	0	1
Ünnepeljünk együtt!	Jézus Krisztus feltámadása (Mt 28,1; Jn 20,26)	1	1
Ünnepeljünk együtt!	Az első gyülekezet (ApCsel 11,19-26; 2,42-47)	1	1
Isten utat mutat a mindennapokban	Az életem Isten fényében (évváró óra)	1	1
	Szabadon felhasználható órakeret	0	2-5
	Összefoglalás, számonkérés	3	8-11
Összes óraszám		35	70

7. ÉVFOLYAM: ISTEN VONZÁSÁBAN

Az év központi szimbóluma: nyitott kapu

TÉMAKÖR	CÍM, TÉMA, IGEHELY	ÓRASZÁM	
		GYÜL.	ISK.
Isten utat mutat a mindennapokban	Ki vagyok én? (Bevezető óra)	1	1
Isten szól hozzánk	Hogyan szól hozzám Isten a Szentírásban? (2Tim 3,16)	1	1
Isten utat mutat a mindennapokban	A hit válasz Isten vonzására	0	1
Isten közösséget formál	Kapcsolataink (család, barátok, csoportok)	0	1-2
Bibliai történetek – Ószövetség	Ézsaiás próféta elhívása (Ézs 6)	1	1
Bibliai történetek – Ószövetség	Jeremiás próféta elhívása (Jer 1,1-10; 1,17-19)	1	1
Isten utat mutat a mindennapokban	Aki Isten népét választja (Ruth)	0	1
Bibliai történetek – Újszövetség	Jézus a boldog életről tanít (Mt 5,3-10)	1	1
Isten utat mutat a mindennapokban	Boldog lehetek (Boldogmondások)	0	1
Bibliai történetek – Újszövetség	Jézus a helyes sorrendről tanít (Lk 10,38-42)	1	1
Bibliai történetek – Újszövetség	Jézus önmagáról tanít (Jn 6,35. 51; 8,12; 10,7-15; 11,25; 14,6; 15,1-2)	1	1
Bibliai történetek – Újszövetség	Jézus tanít: A tíz szűz példázata (Mt 25,1-13)	1	1
Bibliai történetek – Újszövetség	Jézus tanít: A bolond gazdag (Lk 12,16-21)	1	1
Isten utat mutat a mindennapokban	Mi tesz elégedetté? (A bolond gazdag, Lk 12,16-21)	1	1

TÉMAKÖR	CÍM, TÉMA, IGEHELY	ÓRASZÁM	
		GYÜL.	ISK.
Isten utat mutat a mindennapokban	Hogyan bánjuk a javainkkal? (Pl. Huszár Gál)	1	1
Isten utat mutat a mindennapokban	Nincs reménytelen helyzet (Jézus a tengeren jár, Mt 14,22-33)	1	1
Bibliai történetek – Újszövetség	Jézus gyógyít: a kapernaumi szízes szolgája (Lk 7,1-10)	0	1
Bibliai történetek – Újszövetség	Beszélgetés Jézussal: Nikodémus (Jn 2,23-3,21)	1	1
Isten közösséget formál	Ítélezés és a krisztusi elfogadás (A házasságtörő nő, Jn 8,1-11)	1	1
Isten közösséget formál	Előítéletek és a krisztusi elfogadás (Gal 3,28-29. Kornéliusz és Péter)	0	1
Bibliai történetek – Újszövetség	Hűség a hitben: István vértanú (ApCsel 6,1-15)	1	1
Bibliai történetek – Újszövetség	Pál apostol Lisztrában és Efézusban (ApCsel 14,8-18; 16,1-5; 19,1. 23-40)	1	0
Bibliai történetek – Újszövetség	Pál apostol missziói útjai (ApCsel 14,8-18; 16,1-10; 19,1. 23-40)	0	3
Bibliai történetek – Újszövetség	Pál útja Rómába (ApCsel 27-28)	1	1
Református keresztyénnek lenni	Hűség a hitben: Gályarabok, hitvalló ősünk	1	1
Református keresztyénnek lenni	A protestánsok küzdelmei (vallásszabadság, vallási egyenjogúság)	1	2
Isten közösséget formál	Testvéreink a hitben: keresztyén felekezetek	1	1-2
Református keresztyénnek lenni	Az ökumené jelentése és jelentősége	0	1
Református keresztyénnek lenni	Egy ökumenikus hittanóra	0	1

TÉMAKÖR	CÍM, TÉMA, IGEHELY	ÓRASZÁM	
		GYÜL.	ISK.
Isten szól hozzánk	Imádkozzunk! A fohász és az egyéni csendesség (Jézus elcsendesedései: Mk 6,46. Imádság a Gecsemáné kertben)	1	1
Isten szól hozzánk	Imádságos lelkület a Szentírásban (Nehémiás, Dániel, Pál apostol)	0	1
Isten szól hozzánk	Szüntelen imádkozzatok! Szikszai György: Tanítások és imádságok	0	1
Református keresztyénnek lenni	Imádkozzál és dolgozzál! A munka Isten által adott feladatunk	1	1-2
Református keresztyénnek lenni	A református egyház diakóniája (Jak 2,14-26)	1	1
Református keresztyénnek lenni	Protestáns nők Isten szolgálatában: Lorántffy Zsuzsanna, Árva Bethlen Kata	1	2
Református keresztyénnek lenni	Magyar protestánsok a magyar irodalomban	1	1
Református keresztyénnek lenni	Szüntelen reformáció: hogyan változunk a hitben? (játékos, beszélgetős óra arról, hogy az Istennel való kapcsolatunk folyamatosan változik)	0	1
Református keresztyénnek lenni	Hitvalló elődeink (saját iskolából hitvalló elődök)	0	1
Ünnepeljünk együtt!	A teremtés hete	0	1-2
Ünnepeljünk együtt!	Megemlékezés gyászolók vasárnapján: református reménységünk (Jn 11,25)	1	1
Ünnepeljünk együtt!	Mária éneke (Lk 1,46-56)	1	1
Ünnepeljünk együtt!	Jézus megkenetése Betániában (Jn 12,1-8)	1	1
Ünnepeljünk együtt!	Jézus és Mária (Jn 20,11-18)	1	1

TÉMAKÖR	CÍM, TÉMA, IGEHELY	ÓRASZÁM	
		GYÜL.	ISK.
Ünnepeljünk együtt!	Jézus 7 szava a kereszten (Mt 27,46; Lk 23,34-43. 46; Jn 19,26-27)	0	1
Ünnepeljünk együtt!	Ezékiel látomása a csontok feltámasztásáról (Ez 37)	0	1
Ünnepeljünk együtt!	A Szentlélek munkálkodik: Kornéliusz (ApCsel 10)	1	1
Isten közösséget formál	Isten vonzásában: ifjúsági csoportok és találkozók	1	1
Isten utat mutat a mindennapokban	Hogyan hív engem Isten? (évváró óra)	1	1
	Szabadon felhasználható órakeret	0	3
	Összefoglalás, számonkérés	3	8-12
Összes óraszám		35	70

8. ÉVFOLYAM: ISTEN IGÉJÉNEK A TÜKRÉBEN

Az év központi szimbóluma: tükör

TÉMAKÖR	CÍM, TÉMA, IGEHELY	ÓRASZÁM	
		GYŰL.	ISK.
Isten utat mutat a mindennapokban	Ki vagyok én? Férfi vagyok – nő vagyok (Bevezető óra)	1	1
Bibliai történetek – Ószövetség	Férfiként Isten ügyéért: (Gedeon, Bír 6-7)	1	1
Bibliai történetek - Újszövetség	Nőként Isten ügyéért: Mária és Márta (Lk 10, 38-42)	1	1
Isten utat mutat a mindennapokban	A szeretet arcai (1Kor 13)	0	1
Isten szól hozzánk	A lelkiismeret, mint tükör	1	1-2
Bibliai történetek – Ószövetség	Isten formáló kezében: Jeremiás a fazekasnál (Jer 18,1-11)	1	1
Bibliai történetek – Újszövetség	Jézus tanít: só és világosság (Mt 5,13-16)	1	1
Isten közösséget formál	Áldásnak lenni mások számára (Só és világosság)	1	1
Bibliai történetek – Újszövetség	Jézus tanít: A talentumok példázata (Mt 25,14-30)	1	1
Isten utat mutat a mindennapokban	Mennyit érek? (A talentumok példázata)	1	1
Isten utat mutat a mindennapokban	Merre tovább? Jövőképek, pályaválasztás	1	1-2
Isten utat mutat a mindennapokban	Pályaválasztás: református iskolák ma	0	1
Isten szól hozzánk	Isten naponta szól hozzám	1	1
Bibliai történetek – Újszövetség	Jézus hív: a gazdag ifjú (Lk 18,18-27)	1	1-2
Bibliai történetek – Újszövetség	Jézus tanít: Búza és konkoly példázata (Mt 13,24-30. 36-43)	1	1
Bibliai történetek – Újszövetség	Jézus tanít: A szőlőmunkások példázata (Mt 20,1-16)	0	1

TÉMAKÖR	CÍM, TÉMA, IGEHELY	ÓRASZÁM	
		GYÜL.	ISK.
Bibliai történetek – Újszövetség	Jézus gyógyít: A megszállott fiú meggyógyítása (Mk 9,14-29)	0	1-2
Bibliai történetek – Újszövetség	Jézus tisztaságot akar: A templom megtisztítása (Jn 2,13-24)	1	1
Isten szól hozzánk	Imádkozzunk! A bűnvalló imádság	0	1
Bibliai történetek – Újszövetség	Jézus megszólít: a samáriai asszony (Jn 4,1-42)	1	1
Református keresztyénnek lenni	Egyedül kegyelemből	1	1
Isten utat mutat a mindennapokban	Egyedül a szenvedésben? (Gyógyítás a Bethesda tavánál, Jn 5,1-15)	1	1
Isten utat mutat a mindennapokban	Az élet értékes (öngyilkosság, eutanázia, stb.)	1	1-2
Isten utat mutat a mindennapokban	Ki vagyok én? Egy nemzethez tartozom	1	1
Református keresztyénnek lenni	Isten népéhez tartozom. A református egyház felépítése	1	1
Református keresztyénnek lenni	Gyülekezetem élete és működése ma	1	1-2
Református keresztyénnek lenni	Reformátusok határainkon túl	1	1
Isten közösséget formál	Áldássá lenni: Önkéntesség a Magyar Református Egyházban	1	1
Református keresztyénnek lenni	Férfiak Isten szolgálatában: Kiss Ferenc, Ravasz László, Martin Luther King	1	3
Református keresztyénnek lenni	Nők Isten szolgálatában: Zsindelyné Tüdös Klára; példaképek a környezetünkben	1	4
Református keresztyénnek lenni	A MRE missziós tevékenysége	1	1-2

TÉMAKÖR	CÍM, TÉMA, IGEHELY	ÓRASZÁM	
		GYÜL.	ISK.
Református keresztyénnek lenni	Misszionáriusok régen és ma; Molnár Mária	0	1
Ünnepeljünk együtt!	Az első és a második advent (Jel 22,6-21)	1	1
Ünnepeljünk együtt!	Tanítás a feltámadásról (1Kor 15)	1	1
Ünnepeljünk együtt!	Jézus Heródes előtt (Lk 23,6-12)	0	1
Ünnepeljünk együtt!	Az egyházi év ünnepei	1	1
Ünnepeljünk együtt!	A Szentlélek munkálkodik: A Lélek gyümölcse (Gal 5,16-25)	1	1
Isten utat mutat a mindennapokban	Szemben a képernyővel (beszélgetés a média hatásairól)	0	1
Isten utat mutat a mindennapokban	A számítógép és az Internet világa	1	2
Isten utat mutat a mindennapokban	Tovább Istennel (Évzáró óra)	1	1
	Szabadon felhasználható órakeret	0	5
	Összefoglalás, számonkérés	3-4	8-12
Összes óraszám		35	70

2. MELLÉKLET

KONCENTRIKUS KÖRÖK RÖVID LEÍRÁSA

A gyülekezeti hittan oszlopban a heti egy órás, az iskolai hittan oszlopban a heti két órás helyi tantervi időkeretben megszervezett foglalkozások tematikája látható.

ISTEN UTAT MUTAT A MINDENNAPOKBAN

Élethelyzetek, etikai kérdések

ÉVFOLYAM (FŐ TÉMA)	GYŰL. HITTAN (1 ÓRA)	ISK. HITTAN (2 ÓRA)	MEGJEGYZÉS (MÓDSZERTANI JAVASLATOK, STB.)
1. osztály	Érzéseink: öröm		Mit jelent Istennel örülni? Beszélgetések, játékok az örömről Noé bárkájának története alapján.
	Jézus segít legyőzni a félelmet		Feloldó, ventilációs játékok a tenger lecsendesítésének története alapján.
	Érzéseink: nagylelkűség		Mit jelent nagylelkűnek lenni? Hogyan lehetünk másokkal nagylelkűek? Mink van, amiből adhatunk? Játékok, beszélgetések, esettanulmányok az 5000 ember megvendégelésének története alapján.
	Érzéseink: ragaszkodás		Kíhez vagy mihez ragaszkodunk? Önismereti játékok a ragaszkodásról az elvesztett bárány példázata alapján. Hogyan ragaszkodik a bárány a gazdájához? Mi hogyan ragaszkodhatunk a családjunkhoz, Istenhez?
2. osztály	Barátunk a környezetünk		A teremtéstörténet kapcsán ébresszük rá a gyermekeket a környezetvédelem fontosságára és arra, hogy a teremtett világ védelme, gondozása a mi feladatunk is. Az órára javasolt a projektmódszer használata.
	Érzéseink: irigység, harag, csalódás		Szituációs játékok, beszélgetések a haragról, dicsékvésről, csalódásról Ézsau és Jákób, valamint József történetét kiindulópontként használva.
	Bocsánatkérés		Mit jelent bocsánatot kérni? Miért és hogyan lehet bocsánatot kérni? Miért fontos ez? Szituációs játékok, beszélgetések Ézsau és Jákób története kapcsán.

ÉVFOLYAM (FŐ TÉMA)	GYŰL. HITTAN (1 ÓRA)	ISK. HITTAN (2 ÓRA)	MEGJEGYZÉS (MÓDSZERTANI JAVASLATOK, STB.)
2. osztály	Hogyan bocsáthatok meg másoknak?		Szituációs játékok, beszélgetések a megbocsátásról az alapján, ahogyan József megbocsát története alapján.
	Cselekvő szeretet		Az igralmas samaritánus példázatán keresztül játékos, kreatív módon hívjuk föl a gyermekek figyelmét arra, hogy mi is lehetünk igralmasak és segíthetünk egy-egy szituációban.
	Tettek és következmények		Szituációs játékok képek, élethelyzetek segítségével Mózes vétké és menekülése c. történet kapcsán.
3. osztály	Érzéseink: bizalom		Mit jelent megbízni valakiben? Hogyan bízhatjuk rá magunkat Istenre? Bizalom-játékok segítségével kreatív feldolgozás a bizalomról. A pusztai vándorlás történetéhez kapcsolódva életpéldák segítségével átgondolni, hogy mit jelent Istenre bízni magunkat.
	Érzéseink: bátorság		Mit jelent bátorak lenni? Mhez kell bátorság? Kell-e bátorság ahhoz, hogy Istenre bízzuk magunkat? Bizalomjátékok, bátorságról szóló játékok, beszélgetések az „Isten megszabadítja a népét” c. történet alapján.
	Szabályok		Mit gondolunk a szabályokról? Osztályszabályok (házi rend) készítése. Bevezető óra a Tízparancsolathoz.
	Érzéseink: veszteség		Mit jelent elveszíteni valamit vagy valakit? Hogyan birkózhatunk meg ezzel? Jairus lányának története kapcsán kreatív, játékos feldolgozás a veszteségekkel.

ÉVFOLYAM (FŐ TÉMA)	GYÜL. HITTAN (1 ÓRA)	ISK. HITTAN (2 ÓRA)	MEGJEGYZÉS (MÓDSZERTANI JAVASLATOK, STB.)
3. osztály	Érzéseink: szegény		Mit jelent szegyenkezni? Vannak-e olyan dolgok, amelyeket szégyellünk? Önismereti és közösségteremtő játékok segítségével arra buzdítani, hogy ne kelljen senkinek szegyenkeznie. Istennél megszabadulhatunk a szegyleneinktől. Feldolgozás a farizeus és vámszedő története alapján.
	Élet a szabadító Istennel		Tanévzáró játékos óra, melynek során összefoglalhatjuk az év során tanultakat. A cél nem a kognitív ismétlés, hanem annak az érzésnek és attitűdnek a megerősítése, hogy Jézus Krisztusban Isten megszabadított mindnyájunkat és Veled szabad életünk lehet.
4. osztály	Hogyan élek a hatalmammal?		Mire van hatalmunk? Hogyan lehet helyesen élni a hatalmunkkal? Hogyan kezeljük egy konfliktushelyzetet: konfliktuskezelési stratégiák Dávid és Saul története alapján (Dávid megkíméli Saul életét).
	Mi az igazságos?		Beszélgetés, játékok az igazságról, igazságtalanságról Salomon bölcs ifjúságának története alapján. Mitől igazságos egy döntés? Az igazságtalanság érzése.
	Nézelődöm a világhálón		Mi történik a világhálón? Mit és hogyan használunk az Interneten? Mire figyeljünk oda, mire vigyázzunk? Hogyan használjuk jól a világháló? Internetikai alapok korosztályközpontúan a csoportok egyéni sajátosságai alapján.
		Indulataink és szavaink	Jézus pere kapcsán beszélgetések, kommunikációs gyakorlatok a tiszta és őszinte kommunikációról.

ÉVFOLYAM (FŐ TÉMA)	GYŰL. HITTAN (1 ÓRA)	ISK. HITTAN (2 ÓRA)	MEGJEGYZÉS (MÓDSZERTANI JAVASLATOK, STB.)
4. osztály	Isten uralma alatt élek	Isten uralma alatt élek	Játékos és kreatív tanévzáró óra arról, hogy mit jelent Isten uralma alatt élni akár 4. osztályban, akár egész életünkben.
	Mindent szabad nekem?	Mindent szabad nekem?	Valóban mindent megtehetünk? Mi történik akkor, ha nem tudjuk a határainkat? A Bábel tornya történet esettanulmányként való közös feldolgozása az 1Kor 6,9-13 igeversek segítségével.
5. osztály	Mindennapi kísértéseink: a lelki fegyverzet (Ef 6)	Mindennapi kísértéseink: a lelki fegyverzet (Ef 6)	Mit jelent a kísértés? Mi az, ami kísértésbe visz bennünket? Hogyan tudunk ellenállni a kísértésnek? Közös feldolgozás szituációs játékok, előzetes kísérlődások, beszélgetések alapján.
	Érték, értékes – de mitől	Érték, értékes – de mitől	Játékok: értékek árverése, milyen szavakat mentsünk meg a bárkában? Téma: mi az, amit értékesnek tartunk? Feldolgozás az igazgyöngy példázata alapján.
	Mindennapi kísértéseink: a függőségek	Mindennapi kísértéseink: a függőségek	Mit jelent függőnek lenni valamitől? Milyen függőségekkel találkozunk a mindennapokban és hogyan állhatunk ellen nekik?
	Döntést hozni Istennel	Döntést hozni Istennel	Hogyan és mi alapján döntünk? Hogyan lehet dönteni Istennel? Az év során tanult történetek segítségével kreatívan és játékosan gondolkodjunk közösen a döntéseinkről.

ÉVFOLYAM (FŐ TÉMA)	GYÜL. HITTAN (1 ÓRA)	ISK. HITTAN (2 ÓRA)	MEGJEGYZÉS (MÓDSZERTANI JAVASLATOK, STB.)
6. osztály	Életünk Isten előtt (Zsolt 139)		Bevezető óra az érzésekről, Istennel való kapcsolatunkról. Mit jelent Isten fényében élni az életünket? Játékok, beszélgetések, igetanalizálás a 139. zsoltár alapján.
	Mit jelent önmagunk és mások szeretete? (1Kor 13)		Szituációs játékok képek, élethelyzetek segítségével az 1Kor 13 alapján.
		Istennel az örömeinkben	A 103. zsoltár alapján közös gondolkodás arról, hogy mi okoz örömet a számunkra, hogyan örülhetünk Istennel és adhatunk neki hálát mindezekért. Kreatív igetanalizálás.
		Istennel a félelemben és a szomorúságban	A 3., 23. vagy 46. zsoltár alapján szituációs játékok, beszélgetések a félelemről és a szomorúságról.
		Kapcsolat a másik nemmel	Bevezető óra a 7. parancsolat előtt a kapcsolatokról, szerelemről beszélgetések, szituációs játékok révén. Nagyon fontos az őszinte, beszélgetésre biztató légkör megteremtése.
		Kell-e bátorság a hithez?	Bevezetés az Apostoli Hitvalláshoz a Zsid 11,1 segítségével. Fő téma: mit jelent bátornak lenni, mit jelent hinni, kimutatni a hitünket. Feldolgozás szituációs játékok segítségével.
		Bárcsak nekem is lenne! Vágyaink	A 10. parancsolat bevezető órája játékos, beszélgetős alkalom a vágyainkról.
		Az életem Isten fényében	Kreatív, játékos tanérváró óra, melynek középpontjában az év központi témája áll: mit jelent Isten fényében élni az életünket. Módszertanilag javasolt a tanult történetek felhasználása önismereti és reflexív játékok és gyakorlatok segítségével.

ÉVFOLYAM (FŐ TÉMA)	GYŰL. HITTAN (1 ÓRA)	ISK. HITTAN (2 ÓRA)	MEGJEGYZÉS (MÓDSZERTANI JAVASLATOK, STB.)
7. osztály		Aki Isten népét választja (Ruth)	Ruth története alapján a hitben való tudatos döntésről való beszélgetés, szituációs játékok.
		Mi tesz elégedetté?	Önismereti játékok, beszélgetések az elégedettségéről a boldog gazdag példázata alapján.
		Hogyan bánjunk a javainkkal	Játékok, beszélgetések a szegénységről, gazdagságról, pénzzel való bánásról a boldog gazdag példázata alapján. Gazdasági nevelés lehetősége, ill. jó példaként mutassuk föl Albert Schweitzer és Alfred Nobel életpéldáját.
		Mit jelent hinni?	Bizalom játékok, beszélgetések, kreatív feldolgozás arról, hogy mit jelent hinni ma, melyek az akadályai és a segítői az Istenben való hitnek.
		Nincs reménytelen helyzet	Szituációs játékok, képek, beszélgetések a reményről, reménytelenségről a „Jézus a tengeren jár” c. történet kapcsán.
8. osztály	Hogyan hív engem Isten?		Kreatív, játékos tanévzáró óra a tanultak alapján arról, hogy Isten nekünk is kaput nyit és mindenkit hív.
	Merre tovább? Jövőképek, pályaválasztás		Szituációs és önismereti játékok, beszélgetések a jövőképről, pályaválasztásról. Fontos a tanulókat bátorítása a tudatos pályaválasztásra. A korábban tanult talen-tumok példázata kapcsán erősítsük önbizalmukat és segítjük őket a tehetségüknek és érdeklődésüknek megfelelő orientálódásra.

ÉVFOLYAM (FŐ TÉMA)	GYÜL. HITTAN (1 ÓRA)	ISK. HITTAN (2 ÓRA)	MEGJEGYZÉS (MÓDSZERTANI JAVASLATOK, STB.)
8. osztály		Pályaválasztás: református iskolák ma	A kiegészítő 1-2 óra lehetőséget ad a református középiskolák világának megismerésére, ill. a közelben lévő református középiskolák bemutatkozására. Erre az alkalomra hívhatunk, oda járó diákokat vagy kiselőadásban felkészülhetnek a tanulók. Kiselőadásban lehetőség van egy-egy pálya bemutatására is.
		Egyedül a szenvedésben?	A Bethesda tavi beteg szemszöge, valamint szituációs játékok alapján beszélgetések, közös gondolkodás a szenvedésről, az egyedüllétről, a betegségről – valamilyen Jézus reményét adó hatalmáról.
		Az élet értékes	A Bethesda tavi történet alapján játékok, beszélgetések, esettanulmányok az élet értékéről. Érinthető témák: eutanázia, abortusz, öngyilkosság, tartós betegség, fogyatékosság, stb.
		Szemben a képernyővel	Beszélgetés, szituációs játékok a média hatásairól. Film és valóság különbözőségei, hogyan hat ránk a televízió és a filmek. Filmkultúra.
		A számítógép és az Internet világa	Közös beszélgetés, szituációs játékok a számítógép és az Internet világának lehetőségeiről és kihívásairól.

ISTEN UTAT MUTAT A MINDENNAPOKBAN

Önismeret

ÉVFOLYAM (FŐ TÉMA)	GYÜL. HITTAN (1 ÓRA)	ISK. HITTAN (2 ÓRA)	MEGJEGYZÉS (MÓDSZERTANI JAVASLATOK, STB.)
1. osztály	Ismerjük meg egymást!		Tanévkezdő bevezető óra, melynek célja ismerkedés egymással, a hittanórával, a csoporttal. Cél az egymásra hangolódás segítése korosztályhoz illeszkedő játékokkal, énekekkel, beszélgetéssel.
	Értékes vagyok!		Az év során tanult teremtförténet és az elvesztett bárány példázata alapján annak a hangsúlyozása, hogy Isten számára mindannyian értékesek vagyunk. Fontos cél az alkotókedv és kezdeményező készség erősítése, megtartása. Jól használható a közös történetmondás, dramatizálás, játékok. Játékjavaslat: hajóúton vagyunk, három kívánság.
2. osztály	Testvéri közösségben vagyok		Évkezdő óra közösségépítő játékok segítségével. Isten útján nem egyedül járunk, társak vannak körülöttünk (családunk, barátaink, iskolatársak, gyülekezeti tagok, stb.) Az órán a gyermekek érzékelik meg, hogy Isten gyermeke közösségben él. E mellett cél a csoport belső összhangjának erősítése, a testvéri közösségre való rámutatás, ahol lehetőség van a nyitottságra, őszinteségre, elfogadásra és befogadásra.
3. osztály	Ami miatt értékes vagyok		Zákeus tele volt kisebbségi érzéssel. Sokszor mi is kicsinek, gyengének érezzük magunkat. Mi az, ami értékes bennünk? Mitől vagyunk értékesek? Jézus Zákeus értékét is meglátta: tudott és mert változtatni. Nekünk mi az értékünk? Önismereti játékok, feladatok, melyek során egyéni értékeink kerülnek a felszínre. Cél a pozitív és reális énkép erősítése.
	Változni Istennel		Zákeus története kapcsán arra való rámutatás, hogy Istennel mindig lehet új útra lépni és újat kezdeni.

MEGJEGYZÉS (MÓDSZERTANI JAVASLATOK, STB.)		
ÉVFOLYAM (FŐ TÉMA)	GYÜL. HITTAN (1 ÓRA)	ISK. HITTAN (2 ÓRA)
4. osztály		<p>Ki és mit követek?</p> <p>Tanévkezdő bevezető óra, melynek témája az ideálok és példaképek. Ki és milyen hatással van ránk? Mit jelent követni valakit? Játékok, beszélgetések, melyek megalapozzák az év fő vonalát.</p> <p>Kiért és miért vagyok felelős?</p> <p>Salamon bölcsességet kér Istentől és ezzel felelősséget is kap a népéért. Mi vajon mit kérnénk? Van-e felelősségünk? Mit jelent felelősnek lenni valakiert, valamiért? Miért lehet felelős egy 9-10 éves gyerek vagy egy felnőtt? Szituációs játékok, beszélgetések az egyéni felelősségérzet erősítésére. Lehetőség van az osztályon belül egy „felelői rendszer” kialakítására is.</p>
5. osztály		<p>Feladatomban van</p> <p>Isten beleszóllhat az életembe, feladatot ad a családomban, az iskolában, a barátaim között. Sokszor nehéz teljesíteni. De Ő velem van és nem hagy el, ha engedetlen vagyok sem. Milyennek lát engem és milyen feladatot bíz rám? Milyen segítséget ad nekem ehhez? Jónás története alapján kreatív közös gondolkodás az egyéni és közös feladatokról.</p>
6. osztály		<p>A tékozló fiú példázata (érzéseink)</p> <p>Dramatikus feldolgozás a tékozló fiú példázata alapján. Cél a bennünk lévő érzések tudatosítása, a negatív érzelmek kezelésének megtanulása és a pozitívok erősítése. Ki lehetek én a példázatban? Kivel és mivel tudok azonosulni?</p>
7. osztály		<p>Ki vagyok én?</p> <p>Önismereti tanévkezdő bevezető óra arról, hogy kik vagyunk. Csoporthoz illő önismereti játékok segítségével az egyéni fejlesztés mellett cél annak a felmutatása is, hogy a közösségben (a hittanórán és a gyülekezetben is!) mindenkinek megvan és meg lehet a helye.</p> <p>Boldog lehetek</p> <p>Mikor vagyok boldog? Mikor és mitől lennék boldog? Mit jelent boldognak lenni? Jézus a boldogmondásokban a boldog életre mutat nekünk utat. Beszélgetések, kreatív közös igemagyarázat a boldogmondások segítségével. Lehetőség van „én notesz” készítésére az egyéni boldog tapasztalatokkal kapcsolatban, vagy valamilyen boldogság élmény felidézésére, stb. Ventilációs játékok jól használhatóak a feldolgozás során.</p>

ÉVFOLYAM (FŐ TÉMA)	GYŰL. HITTAN (1 ÓRA)	ISK. HITTAN (2 ÓRA)	MEGJEGYZÉS (MÓDSZERTANI JAVASLATOK, STB.)
8. osztály	Kí vagyok én? Férfi vagyok – nő vagyok		Tanévkezdő bevezető óra, mely az egyéni identitás mellett a nemi szerepekre, a férfi és női lét megélésére, a kihívásokkal való szembesítésre is lehetőséget ad.
		A szeretet arcai (1Kor 13)	Önismereti óra arról hogyan fejezzük ki a szeretetünket, illetve hogyan szerethetünk jól másokat a szeretethimnusz alapján. A szeretetnyelvek megismertetése, saját szeretetnyelvünk tudatosítása.
		Mennyit érek?	Milyen vagyok? Milyen öröklött és szerzett tulajdonságaim vannak? A talentumok példázata alapján beszélgetés, kreatív és játékos önismereti foglalkozás az egyéni értékeinkről, azokkal való életről.
		Tovább Istennel	Évzáró óra jövőképünkről, életutunkról, Önismereti játékok, beszélgetések. Lehetőség szerint minden tanuló kapjon egy neki szóló Igés kártyát, illetve lehet életutat rajzolni, tervezni.

ISTEN SZÓL HOZZÁNK

A Szentírással való naponkénti élésre nevelés

ÉVFOLYAM (FŐ TÉMA)	GYÜL. HITTAN (1 ÓRA)	ISK. HITTAN (2 ÓRA)	MEGJEGYZÉS (MÓDSZERTANI JAVASLATOK, STB.)
1. osztály	Ismerkedés a Bibliával		A Szentírás gyermek közeli megismertetése a tanulókkal gyermekbibliák alapján. Fölhívni arra a figyelmet, hogy a tanult történetek ebben a könyvben találhatóak meg. Esetleg korábbról ismert kedvelt történetek kikeresése és felidézése gyermekbibliák alapján. Aranymondásként a Jn 3, 16 megtanulása. Lehetőség van a tanulóknak saját gyermekbibliájukat, esetleg kedvelt bibliai történetüket tartalmazó könyvüket behozni és bemutatni.
2. osztály	Ismerjük meg a Biblia világát!		Beszélgetés a Szentírás világáról. Bemutatni a Biblia ősi formáját (tekercs), kis tekercek készítése, amelyekre héberül rákerül Jahve neve, görögül pedig Jézus Krisztus neve. Lehetőség van arra, hogy az ósatyák korát röviden bemutassuk.
3. osztály	A Bibliából Isten szól hozzánk		A Biblia nemcsak egy könyv, hanem Isten Igéje, Isten szava hozzánk. Mit jelenthet ez számunkra? Hogyan szólhat hozzánk Isten egy történeten, bibliai igén keresztül? Kedvelt aranymondások, történetek felidézése és beszélgetések arról, hogy ezek mit mondanak a számunkra.
4. osztály	Isten Igéje minden népet megszólít		Isten Igéje nemcsak a zsidókhöz szól, hanem minden népet megszólít. A Biblia eredeti nyelvei való ismerkedés (héber és görög), különböző bibliafordítások (magyar és bármilyen más elérhető nyelven) órára való bevitelle és beszélgetés arról, hogy Isten minden népet meg akar szólítani. Lehetőség van akár órán, akár megelőzően gyűjtőmunkára, melyben összeszedjük a Szentírásban található különböző nemzetiségű embereket.

ÉVFOLYAM (FŐ TÉMA)	GYŰL. HITTAN (1 ÓRA)	ISK. HITTAN (2 ÓRA)	MEGJEGYZÉS (MÓDSZERTANI JAVASLATOK, STB.)
5. osztály	Isten Igéje utat mutat a döntéseinkben		Mitt tegyünk, ha dönteni kell? Mi alapján hozzunk meg a döntést? A tanévkezdő óra fő témája az egész év központi gondolata: Isten utat mutat számunkra Igéjén keresztül minden helyzetben. Lehetőség van arra, hogy a csoport maga gyűjt össze situációkat és az elmúlt években tanultak alapján közösen gondolkodnak arról, hogy milyen utat mutat Isten (igehelyek, történetek segítségével) ezekben a döntéshelyzetekben. Összegyűjthetünk olyan bibliai történeteket is, melyekben a történetek szereplői maguk kérnek útmutatást Istentől. Kiválasztott történetek alapján beszélgethetünk arról, hogy mi történik, ha Isten szavát megfogadva cselekszünk és mi, ha a saját fejünk után megyünk. Pl. Ábrahám, Ézsau és Jákób, stb. Az óra célja, hogy a gyermekek megértésék, hogy Isten Szava nem halott dolog, hanem a mindennapi életünkre is van üzenete.
6. osztály	Az Isten által adott könyvtár		A Szentírás nemcsak egy könyv, hanem könyveknek a tárháza. Az óra témája a Biblia felosztása, a könyvek sorrendje, beszélgetés az Ő- és Újszövetségről és már ismert könyvekről. A körében tanult, csoport által kedvelt történetek közül egyet-kettőt keressünk ki a Szentírásból és olvassuk fel közösen. Ha lehetőség van rá, az év során minden új tanult történetet keressünk ki a Bibliából. Jó, hogyha a gyerekek kapnak egy Biblia könyveit tartalmazó rajzot, aminek a segítségével kereshetnek a Szentírásban. A magyar nyelvű bibliafordítás jelentősége.
7. osztály	Hogyan szól hozzám Isten a Szentírásban?		Isten konkrétan minket szólít meg Igéje által. Nemcsak a kedvenc történetek, aranymondások - hanem a teljes Biblia Isten szava, mely a Szentlélek Isten munkája által lesz érthető a számunkra. A 2Tim 3,16 alapján kreatív igemagyarázat a Biblia és a Szentlélek közötti kapcsolatáról. Kapcsolódásként térjünk ki arra, hogy Istennek hirdetett Igéje is van (igehirdetés). Projektfeladatként megkérhetjük a gyermekeket arra, hogy az év során egy szabadon választott aranymondás/bibliai történetet kapcsán valamilyen kreatív módon (rajz, vers, esszé, ének, stb.) mutassák be a csoportnak azt, hogyan érintette meg őket az a bizonyos történet vagy igevers. Szükség esetén adjunk lehetőséget a kiscsoportos/páros munkára is.

ÉVFOLYAM (FŐ TÉMA)	GYÜL. HITTAN (1 ÓRA)	ISK. HITTAN (2 ÓRA)	MEGJEGYZÉS (MÓDSZERTANI JAVASLATOK, STB.)
8. osztály	Isten naponta szól hozzám		<p>Isten Igéjével naponta lehet élni. Ő szólni akar hozzánk minden egyes napon. Nemcsak a Szentírást olvashatjuk naponta, hanem bibliaolvasó kalauzt vagy igemagyarázatokat is. Ha az iskolának, csoportnak van saját napi igemagyarázatra szolgáló anyaga – az alapján, ha nincs, akkor a helyi sajátosságokat figyelembe véve kérjük meg a tanulókat, hogy legalább egy héten keresztül vezessenek Igeolvasó naplót, melyben saját gondolataikat, érzéseiket írják le. Ezt nem kötelező megosztani a többiekkel, de a hét után beszélgethetünk arról vagy kreatív módon kifejezhetjük, hogy mi okozott nehézséget a napi Igeolvasás során, ill. mi és hogyan érintett meg Isten Igéjéből. A feladat célja a naponkénti Igével való élésre buzdítás.</p>

ISTEN SZÓL HOZZÁNK

Imádságos lelkiületre nevelés

ÉVFOLYAM (FŐ TÉMA)	GYÜL. HITTAN (1 ÓRA)	ISK. HITTAN (2 ÓRA)	MEGJEGYZÉS (MÓDSZERTANI JAVASLATOK, STB.)
1. osztály Ismerkedés	Ismerkedés az imádsággal		Jézus imádkozni tanított a Hegyi Beszédben, de melyek azok az élethelyzetek, melyekben mi is imádkozhatunk? Mit jelent imádkozni? Hogyan szólíthatjuk meg Istent? Felidézhetjük a csoport által ismert imádságokat és beszélgethetünk arról, hogy ezeket mikor mondjuk, és mit jelentenek. Az 5000 ember megvendégelésének történetéhez kapcsolódva pedig tanujunk meg egy költött szövegű étkézés előtti és étkézés utáni imádságot (akár énekelve is).
2. osztály A kérés imádság	Jézus imádkozni tanít		Hogyan tanított Jézus imádkozni? Mint mondunk, amikor az Úri imádság mondására tesszük össze a kezünket? Mit jelent ez? A törzsanyagban 1 órában, kiegészítésben pedig akár 3 órában a Miatyánk megtanulására és közös értelmzésére van lehetőség.
3. osztály A hálaadó imádság	Imádkozzunk! A kérés imádság		Amikor imádkozunk, akkor kérünk Istentől. Mit és hogyan kérhetünk? A tanult történetekből Ábrahám imádsága és Bartimeus gyógyításkor elhangzott kérése alapján gyűjtsük össze, hogyan lehet kérni egy imádságban, melyek a jellemzői a kérés imádságban. Az órát egy kreatív módon, közösen mondott kérés imádsággal zárjuk.
	Imádkozzunk! A hálaadó imádság		Mi mindenért adhatunk hálat Istennek? Az imádságban nemcsak kérhetünk, hanem meg is köszönhetjük Neki azt a sok jót, amit kaptunk tőle. Az Egyiptomból való kivonulás történetéhez kapcsolódva gyűjtsünk olyan élethelyzeteket, amelyeket megköszönhetünk Istennek. Költött szövegű imádságként tanujunk meg (idézzünk fel, ha a csoport már tudja) egy lefekvéskor és egy felkeléskor mondott imádságot. Az órát valamilyen kreatív módon, közösen mondott hálaadó imával zárjuk.

ÉVFOLYAM (FŐ TÉMA)	GYÜL., HITTAN (1 ÓRA)	ISK. HITTAN (2 ÓRA)	MEGJEGYZÉS (MÓDSZERTANI JAVASLATOK, STB.)
4. osztály A közbenjáró imádság	Imádkozzunk! A közbenjáró imádság		Nemcsak magunkért imádkozhatunk: adhatunk hálat vagy kérhetjük Istent, hanem másokért is. Mit jelent imádságban valaki másra gondolni? Kik azok, akikért imádkozni szoktunk, akikért és amely dolgokért imádkozhatunk? Készítsünk imalístát és hívjuk föl a gyermekek figyelmét arra, hogy Isten örül annak, ha az imádságainkban is gondolunk másokra. Kapcsolódó történeket a törzsanyagban Péter apostol börtönből való szabadulásával és az érte mondott imádsággal találkozhattunk, míg a kiegészítő óra példaként a kapernaumi százados Jézusnál való közbenjárását hozza. Mindkét órát zárhatjuk kreatív módon, közösen mondott közbenjáró imádsággal. Kötött szövegű imádságként tanuljuk meg a templomba érkezéskor/templomból menetelkor mondott imádságot!
5. osztály Nemzeti imádságunk	Imádkozzunk! Nemzeti imádságunk a Himnusz		Imádkozni egy egész közösségért és népért is lehet. Bár a tanulók valószínűleg jól ismerik a Himnuszt, az óra lehetőségét ad arra, hogy nemzeti imádságunkként is megnézzük. Módszertanilag használjuk a kreatív verselemzés eszközeit; illetve írhatunk egy listát arról, hogy miért adhatunk hálat vagy mit kérhetünk imádságban Istentől népünkért.
6. osztály Istent dicsérő imádság	Imádkozzunk! Az Istent magasztaló, dicsérő imádság és éneklés		Pál apostol és Szilász a börtönben, nehéz helyzetben is imádkozott Istenhez. Nem kérték, hanem magasztalták és dicsőítették őt. Isten valóban méltó arra, hogy dicsérjük Őt, és nem csak akkor fordulhatunk Hozzá, ha kémi akarunk Tőle. Pál és Szilász példáján keresztül megismerkedhetünk az Istent magasztaló, dicsérő imádság és éneklés jellemzőivel. Mind a törzsanyagban, mind a kiegészítő órán lehetőség van olyan énekek megtanulására, közös éneklésére, melynek a középpontjában Isten dicsérete áll.

ÉVFOLYAM (FŐ TÉMA)	GYÜL. HITTAN (1 ÓRA)	ISK. HITTAN (2 ÓRA)	MEGJEGYZÉS (MÓDSZERTANI JAVASLATOK, STB.)
6. osztály Istent dicsé- ró imádság		A halléi zsolttárak	A Szentírásban található példákat arra, hogyan dicsérhetjük énekekben, imádságban Istent. Az ún. halléi zsolttárak jó példák erre. Az órán lehetőség van közös, kreatív íge-magyarázatra egy választott halléi zsolttár segítségével.
7. osztály Elcsen- desedés Isten előtt	A fohász és az egyéni csendesség Imádkozzunk!	Imádkozzunk! A fohász és az egyéni csendesség	Imádkozni lehet közösen és egyénileg is. Nem kell templomban lennünk ahhoz, hogy imádkozzunk, egy fohászt bármikor és bármilyen helyzetben elmondhatunk. A na-punkénti elcsön-desedés része az egyéni imádkozás és Igeolvasás. Jézus két elcsön-desedését (Mk 6:46 és a Gecsemáné kert-i imádság) alapul véve gyűjtünk olyan élet-helyzeteket, szituációkat, melyekben Istenhez imádkozhatunk.
	Imádságos lelkület a Szentírásban	Hogyan lehet imádságos szívünk, imádságos lelkünk? Mit jelent az, hogy szüntelenül imádkozunk? Az év során tanult három bibliai személy (Dániel, Nehémiás, Pál apos-tol) életét és viselkedését felidézve gyűjtjük össze az imádságos lelkület jellemzőit.	
	Szüntelen imádkozzatok! (Szikszai György: Tanítások és imádságok)	Nemcsak a bibliai történetek hősei imádkoztak minden élethelyzetben. Napjainkban is van erre lehetőség. Nézzük meg együtt Szikszai György: Tanítások és imádságok c. művét és olvassunk el néhány imádságot közösen. Milyen imádságos könyveket ismerünk? Ha lehetőség van rá mai imákat tartalmazó gyűjteményeket vigyünk be és olvassuk el őket közösen vagy gyűjtünk az Internetről, könyvekből imádságokat. (Ír-hatunk is közösen/egyéniileg imádságot egy-egy élethelyzetre).	
8. osztály A bűnvalló imádság	Imádkozzunk! A bűnvalló imádság és az úrvacsorai bűnvalló imádság	Hogyan imádkozhatunk? Hogyan mondhatjuk el Istennek, ha hibáztunk vagy valamit nem jól tettünk? Az imádság lehetőség arra is, hogy megvalljuk bűneinket, hiszen Isten megbocsát nekünk. A farizeus és vámszedő történeten keresztül megismerhet-jük a bűnvalló imádság és az úrvacsorai bűnvalló imádság jellemzőit. Gyűjtjük össze ezeket!	

ISTEN KÖZÖSSÉGET FORMÁL

Közösségépítés

ÉVFOLYAM (FŐ TÉMA)	GYÜL. HITTAN (1 ÓRA)	ISK. HITTAN (2 ÓRA)	MEGJEGYZÉS (MÓDSZERTANI JAVASLATOK, STB.)
1. osztály	A születésnapom. Emberek körüöttem: családom és otthonom		Mindannyian tartozunk egy közösségbe. A kisgyermek elsődleges közössége a család és az otthona. Az óra lehetőséget ad az otthoni, családi élmények felidézésére és kapcsolópont teremtésére a családi közösség, a csoport testvéri közössége és a gyülekezeti közösség között. Kiindulópont a saját élete és születésnapja.
	Református iskolába járok		Mit jelent református iskolába járni? Melyek a református iskola sajátosságai, mitől jó ide tartozni? Hogyan lehet az iskola és az osztály közössége egy igazán jó, testvéri közösség? Csoportépítő, közösségformáló játékok.
2. osztály	Keressük a békés megoldást!		A zenének, közös éneklésnek közösségteremtő ereje van. Az óra lehetőséget ad ennek a megélésére az év témáihoz tartozó, ill. szabadon választott énekek, zenei foglalkozás révén.
	Énekeljünk az Úrnak!		Minden csoportban vannak viták, még testvérek, rokonok, barátok között is. Mit tehetünk, ha konfliktus adódik? Hogyan lehet békésen megoldani egy vitahelyzetet? Ábrahám és Lót történetéből kiindulva gondoljuk végig, hogyan lehet békés megoldást keresni és találni egy konfliktushelyzetben. Cél a korosztályi szintű konfliktusok felidézése és közösen Isten akaratára szerinti, békés megoldások keresése. Jól használható a konfliktuskezelő játékok.
		Énekeljünk az Úrnak!	A zenének, közös éneklésnek közösségteremtő ereje van. Az óra lehetőséget ad ennek a megélésére az év témáihoz tartozó, ill. szabadon választott énekek, zenei foglalkozás révén.

ÉVFOLYAM (FŐ TÉMA)	GYŰL. HITTAN (1 ÓRA)	ISK. HITTAN (2 ÓRA)	MEGJEGYZÉS (MÓDSZERTANI JAVASLATOK, STB.)
2. osztály		Szolgálunk a templomban	A csoporttal a helyi gyülekezetben egy közös műsor (akár csak 10-15 perc) előkészítése. Az előkészületek jó alkalmat adnak arra, hogy beszéljünk arról, hogy miért jó tartozni egy gyülekezethez, illetve rámutassunk arra, hogy nemcsak elmenni lehet a templomba, hanem feladatunk is lehet a gyülekezetben. E mellett a csoport közös munkálkodása a csoportkohézió erősítésére is alkalmas.
		Együttműködöm másokkal	A kapernaumi béna meggyógyításának történetéből a 4 barát szemszögét alapul véve gondolkodjunk közösen arról, hogy mit jelent együttműködni másokkal. Használjunk olyan közösségépítő játékokat, melyek segítik a kiscsoportos/páros munkát.
3. osztály	Viselkedés a közösségben		Jézus az arany szabályban (Mt 7,12) vezérfontalat adott arra hogyan viselkedjünk másokkal. Korosztályi szintű szituációs játékok, beszélgetések, képek, stb. segítségével gondoljuk végig, hogy mit jelenthet az arany szabály egy-egy konkrét helyzetben.
	Szolgálunk a gyülekezetben		A csoport segítségével a helyi gyülekezetben egy átlagos vasárnapi istentiszteleten vagy akár egy ünnepen közös szolgálat (akár 10-15 perc) előkészítése. Célja a gyülekezeti kapcsolódás segítése, és a csoportkohézió erősödését is segíti. Figyeljünk oda rá, hogy mindenki megfelelő feladatot találjon magának a szolgálatban!
		Egy másik gyülekezetben szolgálunk	Egy környékbeli gyülekezetben való szolgálat előkészítése. Az előkészítés munkálatai lehetőséget adnak a másoknak való szolgálat örömeinek megéreztetésére, illetve rámutathatunk arra, hogy Isten szavát egy énekkel, verssel, jelenettel, stb. vihetjük testvéreinkhez bármennyi idősek is vagyunk.

ÉVFOLYAM (FŐ TÉMA)	GYŰL., HITTAN (1 ÓRA)	ISK. HITTAN (2 ÓRA)	MEGJEGYZÉS (MÓDSZERTANI JAVASLATOK, STB.)
4. osztály	Barátom van		Jó, ha nem vagyunk egyedül és van barátunk. Mit jelent valakivel barátkozni? Milyen a jó barát? Dávid és Jonathán (1Sám 20) története kiindulópontot ad a barátságról való közös gondolkodásra.
		Énekejünk az Úrnak!	A zenének, közös éneklésnek közösségteremtő ereje van. Az óra lehetőséget ad ennek a megélésére az év témáihoz tartozó, ill. szabadon választott énekek, zenei foglalkozás révén.
	Közösségben élek		Bevezető óra a közösségben élés témájáról, az elsőnek vagy utolsónak lenni témakör feldolgozásához.
	Elsőnek vagy utolsónak lenni: A Zebedeus fiak kérése (Mk 10,35-45)		Milyen vágyak vannak bennünk? Hová tesszük magukat és hová szeretnénk kerülni a csoportban? Játékos, beszélgetős óra a bibliai történet alapján a helyünkről és a vágyainkról. A csoport erősítésére használhatunk kooperatív játékokat, illetve olyan tevékenységeket, melyek az összhangot, egymás elfogadását segítik elő.
5. osztály	Amikor választani kell		Mit jelent az összetartás és mit jelent a körülöttünk lévő csoport nyomása? Mi alapján döntünk, hogyha a csoport valamit elvár tőlünk? A „három ifjú a tüzes kemencében” c. történet alapján kreatív feldolgozó óra a csoportnyomásról, illetve a döntéshelyzetekről.
	Mit várnak el a körülöttem lévőktől?		Nemcsak a csoport, ahová tartozunk van elvárással irántunk, hanem mindenki körülünk. A családnak, iskolának, barátoknak, csoportoknak, stb. vannak elvárásai. Mit várnak ők el tőlünk? Akarunk-e megfelelni ezeknek az elvárásoknak? Mi az akadály vagy a segítője ennek a megfelelésnek? Dániel az orozslánok vermében c. történet előtt bevezető óraként beszélgessünk az emberi elvárásokról és arról, hogy isten mit vár tőlünk.

ÉVFOLYAM (FŐ TÉMA)	GYÜL. HITTAN (1 ÓRA)	ISK. HITTAN (2 ÓRA)	MEGJEGYZÉS (MÓDSZERTANI JAVASLATOK, STB.)
6. osztály	A tékozló fiú példázata (érzéseink)		Dramatikus feldolgozás a tékozló fiú példázata alapján. Cél a bennünk lévő érzések tudatosítása, a negatív érzelmelek kezelésének megtanulása és a pozitívok erősítése. Ki lehetek én a példázatban? Kivel és mivel tudok azonosulni? A feldolgozás első sorban önismereti, de lehetőség van az adott csoportban lévő kapcsolódó érzések feltárására, és ha szükséges, konfliktuskezelésre.
		Ítélezés és a krisztusi elfogadás	Milyen könnyen ítélünk és elfelejtünk! A csoport nem fogad be, nem fogad el valakit – vagy éppen kitesztíja egy tagját, mert az valami olyat tesz, ami nem felel meg a közös szabályoknak. Jézus azonban a házasságtörő nő történetén át arra tanít bennünket, hogy a bűnt Isten semmilyen formában nem tartja helyesnek és nem fogadja el, de a megtérő bűnösnek megbocsát. A történethez kapcsolódó feldolgozó óra lehetőséget ad az ítékezésről való kreatív közös gondolkodásra és a krisztusi elfogadás példájának felmutatására.
7. osztály		Előítéletek és a krisztusi elfogadás	Nagyon sokszor ránézésre ítélünk meg valakit vagy éppen egy közösséget. Jézus Kornéliusz és Péter apostol történetén át arra tanít bennünket, hogy ne a látszat és ne a saját gondolataink alapján ítéljünk. Keressük példákat a tanulókkal együtt általuk tapasztalt előítéletekre és beszéljessünk ezekről a Gal 3,28-29 alapján!
	Isten vonzásában: ifjúsági csoportok és találkozók		Isten népéhez a saját korosztályunkkal együtt is tartozhatunk. A közösség megélésének egyik formája az ifjúsági csoporthoz való tartozás, ifjúsági találkozókra való részvétel. Az óra a Református keresztyénnek lenni témakör részeként arra is lehetőséget ad, hogy közösségi élményeket felidézzünk, illetve református ifjúsági csoportokba, közösségekbe hívogassunk.

ÉVFOLYAM (FŐ TÉMA)	GYÜL., HITTAN (1 ÓRA)	ISK. HITTAN (2 ÓRA)	MEGJEGYZÉS (MÓDSZERTANI JAVASLATOK, STB.)
8. osztály	Áldásnak lenni mások számára		A közösséghez tartozás része, hogy helyem van az adott csoportban. Jézus arra tanít bennünket a só és világosság példáján keresztül, hogy legyünk áldássá abban a csoportban, ahová tartozunk.
	Önkéntesség a Magyar Református Egyházban		Nemcsak egy kis csoportnak, hanem egy nagy közösségnek, a MRE-nek is a tagjai vagyunk. Lehetünk ott is áldássá és lehet feladatunk. A Református keresztyének lenni témakör részeként az MRE önkéntes szolgálatának bemutatásával fölívhatjuk a tanulók figyelmét az önkéntesség helyi lehetőségeire is.

REFORMÁTUS KERESZTYÉNNEK LENNI

Református öntudatra nevelés, egyházismereti alapok

ÉVFOLYAM (FŐ TÉMA)	GYŰL. HITTAN (1 ÓRA)	ISK. HITTAN (2 ÓRA)	MEGJEGYZÉS (MÓDSZERTANI JAVASLATOK, STB.)
1. osztály Református	Reformátusok vagyunk		Mit jelent reformátusnak lenni? A törzsanyag része a református templom külső je- gyeinek felismerése, református köszönes megismerése és gyakorlása. A kiegészítő óra részeként lehetőség van a református szó magyarázatára, beszélgetésre arról, hogy miért jó reformátusnak lenni és templomba járni, ill. a személyes református gyökerek feltérképezésére. Ha lehetőség van rá egy rendhagyó hittanóra keretében látogassunk el a legközelebbi református templomba!
	Istennel közösségben: a keresztelő		A törzsanyag része a keresztelés szokásának megismerése, lehetőség szerint ke- resztelési emléklap, anyakönyv bemutatása. Megkeresztelt gyerekek esetén szülők élményeinek, fényképek, stb. gyűjtése. Az óra része még a keresztyén szó jelenté- sének megismerése. A kiegészítő 1 óra fő témája: „Mért jó, hogy megkeresztelték?” Saját élmények egy-egy keresztelőről.
2. osztály Egyedül Szentírás	Úton a templomba (A templombelső megismerése)		A református templombelső és a fő templomi tárgyak megismeretése: harang, szó- szék, Úr asztala, persely, orgona. Református templomhoz tartozó alapfogalmak tisztá- zása korosztályi szinten: adakozás, istentisztelet. Ha lehetőség van rá, egy rendhagyó hittanóra keretében látogassunk el a legközelebbi református templomba!
	Szolgálunk a templomban		A csoporttal a helyi gyülekezetben egy közös templomi szolgálat (akár csak 5-10 perc) előkészítése. Az előkészületek jó alkalmat adnak arra, hogy beszélgessünk arról, hogy miért jó tartozni egy gyülekezethez, illetve rámutassunk arra, hogy nem csak elismerni lehet a templomba, hanem feladatunk is lehet a gyülekezetben. Az óra szaba- don felhasználható az év során.

ÉVFOLYAM (FŐ TÉMA)	GYÜL., HITTAN (1 ÓRA)	ISK. HITTAN (2 ÓRA)	MEGJEGYZÉS (MÓDSZERTANI JAVASLATOK, STB.)
2. osztály Egyedül Szentírás	-----	A szeretet gyakorlása egymás között a MRE-ban	Az irgalmas samaritánus története alapján a cselekvő szeretet példáinak bemutatása a MRE szeretetszolgálatából.
	A Szentírást olvasva (Jósiás reformja)		Hogyan ismerhetjük meg Isten a Szentírás történeti alapján? Hogyan lehet a Szentírásban az Isten által mutatott úton járni? Jósiás király reformjában keresztül ismerhetik meg a gyermekek a Szentírás jelentőségét.
3. osztály Egyedül Krisztus		Gyökereink: családi példák, példaképek	A tanév bevezető órája egyben a gyökerek feltérképezésére is szolgál. A törzsanyag része családi hitte, reformátussággal kapcsolatos élmények összegyűjtése és felidézése. Ha lehetőség van rá, a kiegészítő órában hívjunk meg református identitású családtagokat, ismerősöket vagy kérjük meg a gyerekeket, hogy készítsenek interjút otthon és ismerősi körben a hitükről és megéléséről.
		Jézus megment (A kapernaumi béna meggyógyítása)	Isten Jézus Krisztusban ismertette meg magát legteljesebb módon velünk, emberekkel. A kapernaumi béna meggyógyításán, majd Jairus lányának feltámasztásán és Zákheus történetén át a cél az arra való rámutatás, hogy egyedül Jézus Krisztuson át ismerhető meg teljesen Isten, egyedül Krisztus által kapjuk meg Isten legnagyobb ajándékát, a kegyelmet.
	Szolgálunk a gyülekezetben		A csoport segítségével a helyi gyülekezetben egy átlagos vasárnapi istentiszteleten vagy akár egy ünnepen közös szolgálat (akár 10-15 perc) előkészítése. Célja a gyülekezeti kapcsolódás segítése.

ÉVFOLYAM (FŐ TÉMA)	GYŰL. HITTAN (1 ÓRA)	ISK. HITTAN (2 ÓRA)	MEGJEGYZÉS (MÓDSZERTANI JAVASLATOK, STB.)
3. osztály Egyedül Krisztus		Egy másik gyűleleketben szolgálnak	Egy környékbeli gyülekezetben való szolgálat előkészítése. Az előkészítés munkálatai lehetőséget adnak a másoknak való szolgálat örömeinek megéreztetésére, illetve rámutathatunk arra, hogy Isten szavát egy énekekkel, verssel, jelenettel, stb. vihetjük testvéreinkhez, bármennyi idősek is vagyunk.
	Gyökereink: Honismereti, helytörténeti példák		Az év elején a környezetünkben lévő református gyökereink feltérképezésére kerülhet sor. A cél olyan reformátorok, református kiemelkedő személyiségek, helyszínek, emlékművek, stb. összegyűjtése és bemutatása, mely református gyökereinket mutatja. A kiegészítő órára lehetőség van kiselőadás témákat adni a tanulóknak, ill. közösen meg lehet látogatni (ha a körülmények engedik) egy, a közelben lévő református emlékművet, stb. Az óra szabadon felhasználható az év során.
4. osztály Egyedül Istené a dicsősége!	Egyedül Istené a dicsőség! (István intelmei, Szenczi Molnár Albert példája)		Bármit is teszünk, az Isten dicsőségére történjen! Hogyan élhetünk és hogyan tehetjük a mindennapi dolgainkat Isten dicsőségére? A törzsanyag része István király példája (Intelmei segítségével), a kiegészítő anyagban pedig lehetőség van Szenczi Molnár Albert életpéldájának részletesebb bemutatására.
	Szolgálattelvők Isten uralma alatt		A gyülekezetben nemcsak időszakosan szolgálhatunk, vannak állandó szolgálattelvők is. Nekik különböző feladataik vannak, mellyel a gyülekezet épülését segítik. A törzsanyag órájának, ill. a kiegészítő órának a feladata a presbiter, gondnok, kántor fogalmának megismeretése. Ha lehetőségünk van rá, gyűjtsük össze, hogy milyen szolgálattelvők vannak a gyülekezetünkben, ill. meg is hívhatunk közülük 1-2 személyt az órára.

ÉVFOLYAM (FŐ TÉMA)	GYÜL., HITTAN (1 ÓRA)	ISK. HITTAN (2 ÓRA)	MEGJEGYZÉS (MÓDSZERTANI JAVASLATOK, STB.)
5. osztály Egyedül a hit által	Egyedül hit által (Luther Márton)		Egyedül hit által kapjuk Isten kegyelmét. Mit jelent ez a mindennapokban? Hogyan lehet a hit az életünk alapja? Luther Márton felismerése és életpéldája lehetőségét ad az „egyedül hit által” megértésére.
	A református istentisztelet		A törzsnyagban megismerkedhetnek a tanulók a református istentisztelet fő elemeivel, illetve a kiegészítő anyag részeként olyan alkalmakkal, mint pl. az esküvő, temetés, kereszteselési istentisztelet, stb. Ehhez kapcsolódva adhatóak egyéni gyűjtőmunkák vagy kiscsoportos feladatok. Lehetőség szerint vegyünk részt együtt református istentiszteleten!
6. osztály Szüntelen reformáció	Reformáció ünnepe, az egyház megújulása: Luther és Kálvin		Az ünnepekhez kapcsolódva a reformáció ünnepén kreatív feldolgozás az egyház megújulásáról. Luther és Kálvin életpéldája alapján megalapozni a szüntelen megújulás, szüntelen reformáció gondolatát.
		Miért jó ma magyar reformátusnak lenni?	Miért jó és mit jelent ma magyar reformátusnak lenni? Ezt a témát járhatjuk körbe élmények, beszámolók, stb. segítségével, illetve a református lét megváltásaként a konfirmáció kerül a középpontba a következő kérdésekkel. Mit jelent a konfirmáció? Miért jó és mi a jelentősége az életünkben?
	Gyülekezetem története		A helyi gyülekezet történetének bemutatása, több gyülekezet esetén akár kiselőadással sok formájában való megismertetése.
		Alkalmaink és szolgálati területeink a gyülekezetben	Hogyan lehetünk jelen a gyülekezetben? Melyek a gyermekeknek/fiataloknak szóló alkalmak? Hol és milyen módon szolgálhatnak ők? A saját tapasztalatok, élmények mellett, ha lehetőség van rá hívjunk meg helyi lelkipásztorokat, ifjúsági vezetőket, református identitású fiatalokat, akik saját tapasztalataikról, élményeikről hitelesen beszámolhatnak a tanulóknak. Készíthetünk interjúkat is.

ÉVFOLYAM (FŐ TÉMA)	GYÜL. HITTAN (1 ÓRA)	ISK. HITTAN (2 ÓRA)	MEGJEGYZÉS (MÓDSZERTANI JAVASLATOK, STB.)
	Az ökumené jelentése és jelentősége	Egy ökumeni- kus hittanóra	Az ökumené, diakónia fogalmának korosztályi szintű ismerete. Az óra célja a közösségre, elfogadásra, ökumenére buzdítás. Lehetőség szerint más felekezet templomának meglátogatása, beszélgetések, élmények más felekezetről. A ki-egészítő anyag részeként, ha lehetőség van rá hívjunk meg egy más felekezeti hitoktatót, illetve ahol más felekezeti hittanóra is van, tartsunk egy közös, ökumeni- kus hittanórát.
7. osztály Imádkozzál és dolgozzál!	Imádkozzál és dolgozzál! (A munka Isten által adott feladatunk.)		Isten által adott feladatunk az imádság és a munka. A törzsanyag az arra való rámu- tatás, hogy a munka nem kényszer, hanem Isten által adott feladatunk.
		A református egyház diakóniája (Jak 2, 14-26)	A cselekvő hit megnyilvánulása a diakónia. Az óra témája az MIRE szeretetszolgá- tának megismerése, mely tovább bővíthető a környezetünkben található példákkal. Ha lehetőség van rá, buzdítsuk az ifjakat kiscsoportos, közös és egyéni szeretet- szolgálatra (pl. idősek meglátogatása, stb.), vagy látogassunk meg egy közeli diakó- niai intézményt közösen.
		Szüntelen refor- máció: hogyan változunk a hitben?	Játékos, beszélgetős óra arról, hogy az Istennel való kapcsolatunk folyamatosan vál- tozik. A cél ennek a tudatosítása és bátorítása arra, hogy az egész életünk és hitünk fejlődés legyen.
	Isten vonzásában: ifjúsági csoportok és találkozó		Nemcsak a gyülekezetben és különböző korosztályokkal, hanem a saját korcsoport- tal is közösségben lehetünk. Az óra jó lehetőség arra, hogy a helyi ifjúsági csoport bemutakozzon, és megismertessük a tanulókat egy egyházmegyei, kerületi találko- zóval, illetve a Csillagpóty és Csillagpont konferenciákkal. Jól használhatóak a té- mához a Csillagpont énekfüzetek, illetve a találkozókról szóló DVD-k.

ÉVFOLYAM (FŐ TÉMA)	GYÜL., HITTAN (1 ÓRA)	ISK. HITTAN (2 ÓRA)	MEGJEGYZÉS (MÓDSZERTANI JAVASLATOK, STB.)
8. osztály Egyedül kegyelemből	Egyedül kegyelemből		A reformáció 4. alapele arról szól, hogy Jézus Krisztus révén, hit által, egyedül Isten kegyelméből van esélyünk és lehetőségünk egy Isten szerinti életre. Az óra témája az Isten kegyelmes szeretetére való rámutatás, és a kegyelem fogalmának megismertetése kreatív és az ifjak számára közeli módon.
	A református egyház felépítése		Hogyan épül fel a MRE? Mi a kapcsolatunk más gyülekezetekkel? Kik a gyülekezet tisztviselői? Az órának nem célja a MRE felépítésének átfogó megismertetése, inkább bevezetés az MRE felépítésébe és tisztviselőik megismertetése. Ha lehetőség van rá, hívjunk meg egyházi tisztviselőket, vagy készíttessünk interjút velük.
	Az MRE missziós tevékenysége		Mít jelent a misszió? Hogyan hirdethejük és vihetjük Isten Igéjét másokhoz? Hogyan történik ez ma a MRE-on belül? Isten kegyelme arra indít bennünket, hogy vigyük el az Ő szavát másokhoz is. Mind a törzsanyag, mind az elmélyítésre szárnható plusz óra lehetőséget ad a misszió jelentőségéről, MRE missziói területeiről és lehetőségeiről való beszélgetésre és bemutatásra.
	Önkéntesség a Magyar Református Egyházban		Hogyan vehetünk részt a MRE társadalmi szolgálatában? Napjainkban számtalan lehetőség adódik erre, az óra célja az önkéntesség lehetőségeinek megismertetése és bemutatása.
	Gyülekezetem élete és működése ma		Milyen szolgálati területek vannak a saját gyülekezetünkben? Mi jellemző ma gyülekezetünk életére? Az elmúlt órák alapján gyűjtsük össze, hogy mi minden van és lehetne a gyülekezetben!

ÉVFOLYAM (FŐ TÉMA)	GYÜL. HITTAN (1 ÓRA)	ISK. HITTAN (2 ÓRA)	MEGJEGYZÉS (MÓDSZERTANI JAVASLATOK, STB.)
8. osztály Egyecül kegyelemből		Misszionáriusok régen és ma (Molnár Mária)	Vannak-e ma misszionáriusok? A közelmúlt nagy misszionárius személyiségei közül egy vagy több személy bemutatása, ha lehetőség adódik rá az egyes missziói területek képviselőinek meghívása, beszámolója. A múlt nagy misszionáriusai közül javasolt Molnár Mária bemutatása.

ZSINATI HATÁROZATOK

ZSINATI HATÁROZAT AZ ÚJ REFORMÁTUS HITTANOKTATÁSI SZABÁLYRENDELET TÁRGYÁBAN (ZS. - 243./2012.11.16.)

A Magyarországi Református Egyház Zsinata a református hittanoktatás tartalmi szabályozása tekintetében jelen szabályrendeletében a következőket rendeli el:

Általános rendelkezések

1. §

A szabályrendelet hatálya kiterjed

- (1) a református köznevelési intézmények által szervezett kötelező hittanoktatásra;
- (2) más egyház által fenntartott köznevelési intézményekben a református egyházi jogi személy által szervezett kötelező hittanoktatásra;
- (3) állami, önkormányzati vagy magánfenntartású köznevelési intézményekben a református egyházi jogi személy által szervezett
 - a) kötelezően választható hittanoktatásra;
 - b) fakultatív hittanoktatásra;
- (4) a református egyházközségeiben vagy intézményekben szervezett gyülekezeti hittanoktatásra.

2. §

- (1) A hittanoktatás szervezéséért felelős református egyházi jogi személy és református köznevelési intézmény a hittanoktatás tartalmi kérdéseit helyi hittantervben szabályozza.
- (2) A helyi hittanterv elkészítéséhez a református egyházi jogi személyek és köznevelési intézmények az e rendelet 1. számú mellékleteként kiadott kerettervetet alkalmazzák.
- (3) A helyi tanterv elkészítésénél a középiskolai hittanoktatás esetében az e rendelet 2. számú mellékleteként közreadott érettségi vizsgakövetelményeket (a református hit- és erkölcsstan tárgyából) is alkalmazni kell.
- (4) A helyi tantervek bevezetésének előfeltétele
 - a) a református és a más egyház által fenntartott köznevelési intézmények esetében a Református Pedagógiai Intézet,
 - b) a más fenntartású köznevelési intézmények és a református egyházközségeiben vagy intézményekben szervezett hittanoktatás esetében az egyházmegyei katechetikai előadó – e szabályrendelet érvényesülését igazoló – szakvéleménye.
- (5) A helyi tanterv alkalmazását támogató véleményezés során a tanterv részletes elemzésétől el lehet tekinteni, ha az egyházközség vagy a köznevelési intéz-

mény nyilatkozata szerint a Református Pedagógiai Intézet által kidolgozott mintatantervet alkalmazza, és a helyi szabadtervezésű órák tematikáját mellékletben feltünteti.

- (6) Az e szabályrendelet alapján készülő helyi tantervek bevezetése 2013. szeptember 1-jétől felmenő rendszerben az 1., 5. és 9. évfolyamon – nyelvi előkészítő évfolyam ill. kéttannyelvű képzés esetén a középiskola kezdő évfolyamán – történik.
- (7) A Zsinat ZS-124/2000. számú határozatával elfogadott szabályrendelet 1. számú mellékletével bevezetett kerettanterv kifutó rendszerben utoljára a 2016/17. tanévben alkalmazható.

A tanórai foglalkozások

3. §

- (1) Az előírt tananyag feldolgozása, tanulók részére történő közvetítése tanórai foglalkozás keretében folyik, mely
 - a) minimum heti 2 óra a református és más egyház által fenntartott köznevelési intézményekben
 - b) minimum heti 1 óra az állami, önkormányzati és a magánfenntartású köznevelési intézményekben
 - c) minimum heti 1 óra a református egyházközségekben és nem köznevelési jellegű intézményekben szervezett hittanoktatás keretében.
- (2) A tanórai foglalkozások – az (1) bekezdés a) és b) pontjaiban meghatározottak esetében – a kötelező, valamint a kötelezően választható óraszámom felüli szabadon választható órakeret terhére szervezhetőek.

4. §.

A konfirmációi felkészítés gyülekezeti feladat. A hittanoktatás szervezéséért felelős köznevelési intézmény és egyházi jogi személy a 7-8. évfolyamos tanulók részére a helyi tantervébe építheti a konfirmációi vizsgára való felkészítés követelményeit is.

A kerettantervtől való eltérés engedélyezése

5. §

Összevont évfolyamközi tanulócsoportok esetén a kerettanterv beosztásától el lehet térni, azzal a megkötéssel, hogy az 1-4., 5-8. és 9-12. évfolyam minimális követelményszintjét az adott időszak végére el kell sajátítani.

6. §

A kerettantervtől való egyéb eltérést jelentő szakmai, módszertani fejlesztések a Református Pedagógiai Intézet szakmai együttműködésével kezdhetőek meg.

Vegyes rendelkezések

7. §

- (1) A Zsinat ZS-124/2000. számú határozatával elfogadott szabályrendelet és tanterv – a 2. § (7) bekezdés figyelembe vételével – hatályát veszti.
- (2) A Zsinat elrendeli a Református hittanoktatási kerettanterv bevezetését elősegítő egyházmegyei és egyházkerületi továbbképzések – tanévenként legalább kétszeri – tartását, melyek megszervezéséért a katechetikai előadók felelnek. Ennek feltételeit az egyházmegyék és az egyházkerületek biztosítják. A katechetikai előadóknak a Zsinat Oktatásügyi Szakbizottsága évenként két alkalommal országos továbbképzést szervez.

8. §

A református hittan csoportok létszámának jelentése, a haladás ütemének és a hiányzásoknak rögzítése, valamint – nem egyházi és nem állami fenntartású intézmények esetén – a tanulók minősítése a Zsinat által elrendelt hivatalos nyomtatványokon történik a hittanoktatásról szóló 2007. évi II. törvényében foglaltak szerint.

9. §

A Református hittanoktatási kerettanterv hatályba lépésétől református középiskolában felvételi eljárás keretében a tantervi minimális követelmények kérhetőek számon.

10. §

E szabályrendelet a kihirdetésével lép hatályba.

Budapest, 2012. november 16.

Dr. Huszár Pál
főgondnok, a Zsinat világi elnöke

Dr. Bölcskei Gusztáv
püspök, a Zsinat lelkes elnöke

ZSINATI HATÁROZAT AZ ÚJ REFORMÁTUS HITTANOKTATÁSI KERETTANTERV BEVEZETÉSE TÁRGYÁBAN (ZS. - 244/2012.11.16.)

1. A Magyarországi Református Egyház Zsinata jelen határozatával a Református hittanoktatási kerettanterv tárgyában hozott ZS-243/2012.11.16. szabályrendeletet 1. számú mellékleteként kiadja az új Református hittanoktatási kerettantervet.
2. A Zsinat felhatalmazza a Zsinat Elnökségét, hogy a szabályrendelet 1. számú mellékleteként kiadott kerettanterv fejlesztése során – a pedagógiai koncepciót kivéve – a Zsinat Oktatásügyi és Tanulmányi Bizottságának egyetértésével – pontosításokat, kiegészítéseket hajtson végre.
3. A Zsinat felkéri az Oktatásügyi Bizottságot, hogy
 - a) a Református Pedagógiai Intézet, a Kálvin Kiadó és a református felsőoktatási intézmények bevonásával 2013. október 31-ig készítsen elemzést a digitális taneszközök kidolgozásának formáiról, ütemezéséről.
 - b) 2015. október 31-ig – majd ezt követően két évente – elemezze a kerettanterv alkalmazásának tapasztalatait, az óvodai hitre nevelés kapcsolódási pontjait, és készítsen összegző jelentést a Zsinat számára.
4. A Zsinat a Református Pedagógiai Intézet feladataként előírja a következőket:
 - a) dolgozzon ki módszertani ajánlásokat az Oktatásügyi Bizottság által kiemelt sajátos helyzetű tanulócsoportok számára;
 - b) a református hittanoktatásról szóló 2007. évi II. törvény előírásainak megfelelően dolgozza ki az új taneszközöket, azzal a megkötéssel, hogy a 2013/2014. tanévben az 1-2. és 5-6. évfolyam tankönyvei próbatankönyvnek tekintendők;
 - c) 2013. augusztus 31-ig készítse el a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvényben meghatározott nevelési-oktatási program hiányzó tartalmi elemeit (pl. ajánlott értékelési eszközök, továbbképzési programok, fórumok).
 - d) önálló szervezeti egységként alakítson ki Katechetikai Műhelyt a Református Pedagógiai Intézet munkatársain kívül egy állandó – felsőoktatási szak-

emberekből és a katechézis különböző szintjein szolgáló lelkipásztorokból, munkatársakból szervezett – tantervi szakértői közösségből;

- e) dolgozzon ki és szervezzen a tanterv bevezetését támogató képzéseket, továbbképzéseket;
- f) készítsen ajánlásokat az egyházközség által szervezett konfirmációs felkészítés és a hit- és erkölcsstanoktatás kapcsolódásának lehetséges módozatairól, készítsen olyan helyi mintatantervet is, mely alapján az egyházközség a 7-8. évfolyamon a hit- és erkölcsstanoktatás keretei között felkészíthet a konfirmációs vizsgára.

Budapest, 2012. november 16.

Dr. Huszár Pál
főigazgató, a Zsinat világi elnöke

Dr. Bölcskei Gusztáv
püspök, a Zsinat lelkészi elnöke

